

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

AB UYUM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

4 Nisan 2012 Çarşamba

AB UYUM KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

4 Nisan 2012 Çarşamba

---0---

K O N U

Sayfa

**Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda
Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı**

1:44

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:44

Geneli Üzerinde Görüşmeler

1:44

Murat KOCA (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	2:4,10:11,19,20,21
Ege ERKOÇAK (Avrupa Birliği Bakanlığı Siyasi İşler Başkanı)	4:5,11:12
Oğuz OYAN (İzmir)	6,8:9
Afif DEMİRKIRAN (Siirt)	6:7
Aykan ERDEMİR (Bursa)	7,9:10
Aylin NAZLIAKA (Ankara)	7:8
Cahit BAĞCI (Çorum)	8
Hakan ARIKAN (İçişleri Bakanlığı Mülkiye Başmüfettişi)	12:13,15:16,18:19
Cumhur ÇİLESİZ (İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı)	13:14,14:15,16:17,18
Halide İNCEKARA (İstanbul)	14,17: 18
Haluk ÖZDALGA (Ankara)	15

Ali ŞAHİN	(Gazi antep)	16
M. Kemal TİMURÖĞLU (Jandarma Genel Komutanlığı İnsan Hakları Şube Müdürü)		19:20
Hakan KANDEMİR (Hâkim Yarbey)		20:21,21
Madde 1		22:23
Aykan ERDEMİR	(Bursa)	23
Afif DEMİRKIRAN	(Siirt)	23
Cumhur ÇİLESİZ (İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı)		23:24
Hakan KANDEMİR (Hâkim Yarbey)		24
Önerge		24:25
Gerekçe		25
Murat KOCA (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		25
Aykan ERDEMİR	(Bursa)	25:26
Madde 2		26:27
Madde 3		27:28
Oğuz OYAN	(İzmir)	28:29
Halide İNCEKARA	(İstanbul)	29
Aylin NAZLIAKA	(Ankara)	29:30
Aykan ERDEMİR	(Bursa)	30
Yüksel ÖZDEN	(Muğla)	30
Murat KOCA (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		30
Önerge		31
Gerekçe		31
Madde 4		31:33
Aylin NAZLIAKA	(Ankara)	33
Önerge		33:34
Gerekçe		34
Murat KOCA (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		34,35,35
Aylin NAZLIAKA	(Ankara)	34:35,35
Halide İNCEKARA	(İstanbul)	35,35
Cumhur ÇİLESİZ (İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı)		36
Madde 5		36:37
Önerge		37
Gerekçe		37
Oğuz OYAN	(İzmir)	38,38,38
Afif DEMİRKIRAN	(Siirt)	38
Yüksel ÖZDEN	(Muğla)	38
Madde 7		39:40
Önerge		40
Gerekçe		40
Murat KOCA (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)		41
Madde 8		41:42
Aylin NAZLIAKA	(Ankara)	42,43
Oğuz OYAN	(İzmir)	43
Sinan GENÇ (Adalet Bakanlığı Temsilcisi Tetkik Hâkimi)		44
Cahit BAĞCI	(Çorum)	44

Açılma Saati: 10.44
Kapanma Saati: 12.54

4 Nisan 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.44

BAŞKAN: Mehmet S. TEKELİOĞLU (İzmir)

BAŞKAN VEKİLİ: Cahit BAĞCI (Çorum)

BAŞKAN VEKİLİ: Umut ORAN (İstanbul)

SÖZCÜ: Ercan CANDAN (Zonguldak)

KÂTİP: Ahmet Kenan TANRIKULU (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Efendim, toplantı yeter sayımız oluştu.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, bakanlıklarımızın, kamu kuruluşlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri, değerli misafirler; toplantı yeter sayımız olduğu için oturuma başlıyoruz.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı 5'inci toplantısını açıyorum.

Daha önceden size gönderdiğimiz gündemde de gördüğünüz gibi, iki konumuz var bugün. Bunlardan bir tanesi COSAC diye bilinen Güneydoğu Avrupa İstikrarı Sağlama İşbirliği Sürecinde Yer Alan Ülke Parlamentoları Avrupa İşleri Komisyonları Konferansı diye bildiğimiz COSAC'a üyelik ve bir de bir kanun metnini burada ele alacağız.

Önce, 1'inci madde COSAC'a üyelikle ilgili. COSAC hakkında çok kısa bir bilgi vereyim. Adı üstünde aslında, Güneydoğu Avrupa İstikrarı Sağlama ve İşbirliği Sürecinde Yer Alan Ülke Parlamentoları Avrupa Entegrasyonu yahut da Avrupa İşleri Komisyonları Konferansı diye bir kuruluş var. Bu kuruluşa şimdiye kadar Türkiye gözlemci olarak katılıyordu. Bunun üyeliğe dönüştürülmesi, bilhassa oradaki üyeler tarafından talep edildi.

Bu nedenle de kısaca hakkında bir bilgi vereyim. Avrupa Birliği, 90'lı yıllarda bölgede yaşanan çatışmaların sona ermesi, bölgedeki sorunların çözümü ve bölgede barış ve istikrarın temini için çeşitli girişimler başlatmış, 96 yılından itibaren de Güneydoğu Avrupa'nın tümünü kapsayacak bölgesel bir yaklaşımı benimsemeye başlamıştır. Avrupa Birliği ilişkilerinin geliştirilip güçlenmesi için birtakım siyasi ve ekonomik reformların gerçekleştirilmesini bölge ülkelerine şart koşmuş, gerekli şartları yerine getirmeleri hâlinde Avrupa Birliğine üye olabileceklerini söylemiştir. Dolayısıyla Avrupa Birliğine giden yolda oluşturulmuş bir kuruluş diye de bakabiliriz.

Bu şekilde devam eden süreç, parlamenter boyutunun da eklenmesiyle "COSAC" denilen bir oluşum ortaya çıkarmıştır. Komisyonumuz COSAC toplantılarına 2009 ve 2012 yıllarında olmak üzere iki kez gözlemci statüsünde katılmıştır. Bu 2012'de Tiran'da yapılan 6'ncı COSAC toplantısına

Komisyonumuzdan Aykan Bey'le birlikte ben katıldım, güzel bir toplantı oldu. COSAC toplantılarına üye statüsüyle katılabilmemiz için bir komisyon kararı alınması gerekiyor. Üye olmamızı bilhassa oradaki bütün ülkeler hararetle istediler yani bu şekilde olmasın, Türkiye'nin mutlaka üye olması gerekir diye. Dolayısıyla eğer bu kararı alırsa Komisyonumuz, COSAC'a üyelik için başvuracağız.

Bilmiyorum, bu konuda bir şey söylemek isteyen var mı? Yoksa bir oylama yapacağım ve bu konuyu kapatacağım.

Komisyonumuzun Güneydoğu Avrupa İstikrarı Sağlama ve İşbirliği Sürecinde Yer Alan Ülke Parlamentoları Avrupa Entegrasyonu yahut Avrupa İşleri Komisyonları Konferansına üye olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

Bu iş bu kadardı.

2'nci gündemimiz (1/584) esas numaralı Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın görüşmelerine başlıyoruz.

Tasarının tümünü görüşlerinize açıyorum.

Tasarının genel gerekçesinin okunup okunmamasını oya sunacağım.

Genel gerekçenin okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Dolayısıyla genel gerekçeyi okutmaya ihtiyaç olmadığı anlaşılıyor.

Şimdi, efendim, Komisyonumuzun toplantısına İçişleri Bakanlığından Müsteşar Yardımcımız Murat Koca Bey teşrif ettiler, yanında arkadaşları var.

Benim istirhamım, önce Murat Koca Bey bu konu hakkında bize bir bilgi verecek ama onun dışında bu konuda söz alan bir arkadaşımız olursa, lütfen, kayıtlarımıza geçmesi açısından kendilerini tanıtırlarsa çok sevinirim ama ondan da önce isterseniz burada bulunan arkadaşlarımızı, her bakanlık kendi personelini olmak üzere, kısaca tanıtırsa kimler var burada, kısaca görmüş oluruz.

Murat Bey, sizden başlayayım.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Sayın Başkan, değerli üyeler; ismim Murat Koca, İçişleri Bakanlığında Müsteşar Yardımcısı olarak görev yapmaktayım. Daha önce hukuk müşavirliği yaptım beş yıla yakın ve yirmi yıldan fazla da müfettişlik yaptım. Konuyla ilgili olduğu için bunu arz ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Murat Bey, buyurun efendim, sizi dinliyoruz. Bize tasarımı biraz özetlerseniz ve maksadı ve nereye varmak istediğimiz...

Söz sizde.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; bilindiği gibi, 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 2’nci maddesine göre, Bakanlığa bağlı iç güvenlik kuruluşlarını idare etmek suretiyle yurdun iç güvenliğini, asayişini, kamu düzenini ve genel ahlakı, Anayasa’da yazılı hak ve hürriyetleri korumak İçişleri Bakanlığının görevleri arasında sayılmıştır. Bakanlık, bu görevleri bağlı kuruluşları olan Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı marifetiyle yerine getirmektedir. İçişleri Bakanlığı bağlı kuruluşları olan iç güvenlik birimleri mensupları, kamu düzeninin bozulmasını önlemeyi amaçlayan idari kolluk olarak da görev yürütmektedir. Malumlarınız, diğer adli kolluk görevleri de var. Kolluk, kamu düzenini sağlamaya yönelik bir kamu hizmeti faaliyetidir, belli ilkeleri var. Hızlı geçiyorum.

Efendim, polis, jandarma ve sahil güvenlik mensuplarına durdurma, önlem araması, zor ve silah kullanma gibi yetkiler başta olmak üzere diğer kamu görevlilerinde olmayan çok özel yetkiler verilmiştir. Özellikle zor ve silah kullanma yetkisinin yasada belirtilen ölçüler çerçevesinde orantılık ilkesine uyularak kullanılması önem arz etmektedir. Sözü edilen hususlara aykırı davranılması ve yasal sınırın dışına çıkılması durumunda ise insan hakkı ihlali söz konusu olabilmektedir. Zaman zaman kolluk mensupları hakkında Bakanlığımıza öldürme, yaralama, işkence, kötü muamele gibi insan hakkı ihlali ve yolsuzluk suçlarıyla ilgili olarak ihbar ve şikâyetler yapılmakta ya da yazılı ve görsel medyada bu tür görüntü ve haberleri yer alabilmektedir. Bunların tekrür etmemesi, vatandaşların kolluğa duyduğu güven duygusunun zedelenmemesi için bu tür ihlal iddiaları Bakanlık Teftiş Kurulu, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı Teftiş Kurulları tarafından incelenmekte ve soruşturulmaktadır.

Tasarının genel gerekçesinde de belirtildiği üzere, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yakın geçmişte verdiği kararlarda Türkiye’de kolluğun sebep olduğu insan hakkı ihlallerinin soruşturulması için yeterli bir mekanizma bulunmadığına vurgu yapılmakta, ülkemizin soruşturma yöntemlerinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 1 ve 3’üncü maddelerini karşılamadığı, kolluğun hatalı uygulamaları konusunda Türkiye tarafından alınan önlemlerin yetersiz olduğu ifade edilmektedir.

Bunun yanında, kolluk şikâyet sisteminin etkili şekilde çalışması, halkın devlete olan güven duygusunun güçlendirilmesi açısından modern demokrasilerde büyük önem taşımakta, başta Avrupa Birliği ülkelerinde olmak üzere pek çok ülkede bu yönde yasal düzenlemelere gidilmektedir.

Tasarıyla bir taraftan kamuoyunun ve kolluk teşkilatı personelinin kolluk şikâyet sistemine güven duygusunun daha üst seviyelere taşınması hedeflenmekte, diğer taraftan da kolluk görevlileri hakkında yapılan şikâyetlere ilişkin kayıt ve soruşturma sistemlerinin mevcut yasal altyapısının Avrupa Birliği standartlarına ulaştırılması amaçlanmaktadır.

Yine tasarıyla, soruşturma işlemlerinin kolluğun kendi mensupları yerine Bakanlığın Teftiş Kurulu aracılığıyla yapılması, kurulacak kolluk gözetim komisyonu ile de yaptırılan soruşturmanın kalitesinin değerlendirilmesi imkânı sağlanmaktadır.

Son olarak, kurulacak komisyon, konuyla ilgili olarak üst düzey kamu görevlilerinden, merkezî yönetim dışındaki üniversitelerin ceza alanında uzman öğretim üyelerinden ve serbest avukatlardan müteşekkil olup, görüldüğü gibi, karma bir yapıya sahiptir. Soruşturmaların tarafsızlığı, hem komisyonun bu karma yapısı hem de soruşturmaların kolluğun kendi mensupları dışında mülkiye müfettişleri marifetiyle yapılması suretiyle sağlanmaktadır.

Tasarımızın genel amacı budur efendim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Bu konuda Avrupa Birliği Bakanlığımızdan Ege Bey var, bir de onu dinleyelim.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI SİYASİ İŞLER BAŞKANI EGE ERKOÇAK - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu konu, kolluk gözetim komisyonu kurulması konusu çok uzun süredir gündemimizde olan bir konu. Avrupa Birliği üyeliğine adaylık sürecimiz ve katılım müzakerelerimiz çerçevesinde kolluk gözetim komisyonu kurulması gerekliliği Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanan katılım ortaklığı belgeleri ve ilerleme raporlarında da yer almakta. Buradaki yer alma şekline eğer bir örnek verecek olursam, 2008 Katılım Ortaklığı Belgesi'nde de kısa vadeli öncelikler arasında sayılıyor bu konu ve daha iyi hesap verilebilirliği teminen tüm kolluk kuvvetlerini kapsayan bağımsız ve etkin bir şikâyet sisteminin kurulması şeklinde ifade ediliyor.

Türkiye'nin ilerlemesine yönelik 2007 yılı İlerleme Raporu'nda da Türkiye'nin güvenlik güçleri tarafından insan hakları ihlalleri yapıldığına dair iddiaları daha kapsamlı bir şekilde incelemesi gerektiği şeklinde belirtiliyor. 2007 yılından sonra zaten tasarı, üzerindeki hazırlıklar başladığı için, 2010 İlerleme Raporu'nda kolluk gözetim komisyonu kurulmasına ilişkin kanun tasarısı ekim ayında Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştu. Tasarı "Kolluk kuvveti mensuplarına uygulanacak disiplin usulleri ve tedbirlerin kaydedilmesi ve denetlenmesini teminen bir kolluk gözetim komisyonu kurulmasını öngörmektedir." ibaresiyle yer almakta.

Yine ülkemize ait planlarda, 2008 yılı Avrupa Birliği müktesebatının üstlenilmesine ilişkin Türkiye Ulusal Programı'nda işkence ve kötü muamelenin önlenmesi, kolluk birimlerinin daha etkin, verimli ve hesap verebilir çalışmasını teminen ilgili kurumlar tarafından adli, idari ve kurumsal tedbirler alınması öngörülmektedir.

Yine Kolluk Gözetim Komisyonu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı hazırlanması hususu da Türkiye'nin katılım süreci için "AB stratejisi" adını verdiğimiz 2010- 2011 Eylem Planı'nda da yer bulmuştur.

Yine, AB'ye uyum sürecimizde siyasi reformları takip ettiğimiz ve 4 Sayın Bakanımızın katılımıyla ve sizlerin de katılımıyla görev yapan Reform İzleme Grubu toplantılarında düzenli gündem maddelerinden bir tanesidir. En sonuncusu, yirmi beşinci 16 Mart 2012 tarihinde İstanbul'da sizin de katılımınızla gerçekleşen toplantıda insan haklarının güçlendirilmesi ve insan hakları konusunda bütüncül bir yaklaşımı devlet düzenimize yerleştirmek amacıyla söz konusu tasarıya da kararlar çerçevesinde yer verilmiştir. Dolayısıyla AB sürecimiz de önemli bir konu ancak öte yandan Avrupa Birliği müktesebatını incelediğimizde konuya ilişkin bağlayıcı bir Avrupa Birliği müktesebatı yok. Bu yok derken her ülkenin kendi sistemleri burada öngörülmekte dolayısıyla da daha çok bu alandaki en iyi AB üye ülke uygulamaları esas alınmakta. Bu doğrultuda tasarı Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi ilkeleri temelinde hazırlanmış ve Avrupa Birliği kaynaklarından da Türkiye AB mali işbirliği 2005 programlaması çerçevesinde İçişleri Bakanlığımız tarafından "Türk Ulusal Polis ve Jandarması İçin Bağımsız Kolluk Şikâyet Komisyonu" başlıklı proje çerçevesinde hazırlanmıştır. Bu proje çerçevesinde çok kapsamlı İçişleri Bakanlığımız çalışmalar yapmış, çalışmaları da düzenli olarak bizlerle paylaşmıştır.

Diğer bir önemli husus ise yine Sayın Müsteşarımızın ifade ettiği gibi Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi çerçevesinde ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde ülkemiz aleyhine açılan davalarda bu husus ülkemiz aleyhine çeşitli sıkıntılar yaratmaktadır. Örneğin işte jandarmanın jandarmayı veya polisin polisi soruşturuyor olması dolayısıyla bağımsız bir mekanizmanın mevcudiyeti ve bağımsız mercilerce yapılacak bir sistemin kullanılması temel bir gerekçe bu aleyhte verilen kararlarda olarak gösterilmektedir.

Yine, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi ve Birleşmiş Milletler raporlarında Avrupa Konseyi polis etiği kuralları ve ülkemiz kolluk etik ilkelerinde kamu otoriteleri kolluk aleyhinde vaki şikâyetlerin soruşturulmasında etkin ve tarafsız prosedürlerin temin edilmesi konusunu uygulamaktadır.

Ben daha fazla belki soru geldiği takdirde bilgi vermek üzere burada sözlerimi bitirirken genel olarak AB uyum sürecimizde ve genel AB müktesebatı ve uluslararası belgelerle tasarının uyumlu olduğu görüşünde bulunduğumuzu belirtmek istiyorum.

Saygılarımı sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Ege Bey, sağ olun efendin.

Başka kamu kurumlarımızdan bu konuda bir şey söylemek isteyen var mı acaba?

Peki, çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, tasarının bütününü görüşmeye açıyorum.

Söz almak isteyen üyelerimize sırayla söz vereceğim.

OĞUZ OYAN (İzmir) - Usul hakkında söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Şimdi bu önemli bir tasarı. Bu tasarının geneli üzerinde görüşüp maddelerine geçilmeme gibi bir risk olabilir onun için şimdiden kararlaştıralım. Bunun bütün maddelerinin görüşülmesi gerektiğini düşünüyorum tali komisyon olsak da. Bunu belki şimdiden bir karara bağlayarak yola devam etmek yararlı olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Efendim, bu konuda tabii ki biz komisyon olarak, komisyondaki uzman arkadaşlarımızla bir çalışma yaptık ve bazı maddelerinin burada görüşülmesi gerektiğini düşündüm şahsen. Benim bir teklifim olacak bu konuda. Tasarının maddelerine geçeceğiz. Dolayısıyla o konuda maddelerine geçip geçmemekle ilgili bir sıkıntı gözüküyor.

Şimdi söz almak isteyen üyelerimize sırayla söz vereceğim.

Afif Bey, buyurun.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de bütün arkadaşlara hayırlı çalışmalar diliyorum ve bürokrat arkadaşlarıma da hoş geldiniz diyorum. Murat Bey'e de vermiş oldukları bilgilerden dolayı teşekkür ediyorum. Gerçi biz doğrusu biraz daha kapsamlı bir bilgi şahsen ben arzu ediyordum ama yol boyu inşallah daha detayına gireriz tasarının.

Şimdi tabii biraz önce Oğuz Hoca' mın da dediği gerçekten önemli bir tasarı. Önemli bir işlevi bugün burada tali komisyon da olsak görüşmüş olacağız. Türkiye'de yapılan özellikle kolluk güçleri tarafından yapılan iş ve işlemlerin önüne geçecek bir tasarımı burada görüşüyoruz. O açıdan çok önemlidir çünkü sadece Avrupa Birliği müktesebatıyla ilgili değil bu olay. İnsanımızın ihtiyacı olduğu için, sıfır tolerans politikamızın gereği olarak, işkenceye, çeşitli baskılara sıfır tolerans politikamızın bir gereği olarak böyle bir tasarının yüce Meclise gelmiş olmasını çok önemsiyoruz.

Tabii bu girişten sonra bu tasarıyla en azından vermiş olduğunuz bilgiler ve bizim okuduğumuz şeydeki bazı dikkatimizi çeken hususlarla ilgili bir iki soru sormak istiyorum. Bunlardan bir tanesi, şimdi Kolluk Gözetim Komisyonu. Arkadaşlarımız sağ olsunlar bu bize vermiş oldukları dokümanlarda İngiltere örneğini de bize dağıttılar ve orada gördüğümüz kadarıyla tamamen bağımsız bir komisyon ama burada eğer yanlış algılamamışsam İçişleri Bakanlığı bünyesindeki bir komisyondan bahsediyoruz belki üyeleri dışarıdan da olsa İçişleri Bakanlığının Müsteşarının başkanlığında bir komisyondan bahsediyoruz. Ki böyle olunca ne kadar bağımsız o tartışılabilir.

İkinci bir husus da: Bunu Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Koruma Komutanlığını içeren bir yapıdan bahsediyoruz, bir denetimden bahsediyoruz ve bununla

ilgili paragrafın sonunda diyor ki: Bu iddialara ilişkin yani iş ve işlemlerle ilgili iddialara ilişkin adli merciler ile askerî makamlar tarafından yapılan iş ve işlemler kapsam dışına bırakılmıştır. Şimdi bunu buraya yazıyor olmanın özel bir sebebi var mı? Eğer varsa niçin kapsam dışında tutuluyor? Zaten işin karakteri gereği kapsam dışında olacaklar idiyse niçin buraya bu ifade konmuştur? Eğer işin gereği bu kapsamda olması gerekiyor da dışarıda tutulmuşlarsa bunun sebebi nedir? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Aykan Bey, buyurun.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın üyeler, kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri; hoş geldiniz.

Öncelikle çok önemli bir tasarı olduğunu vurgulamak isterim. Türkiye’de temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması yönünde atılan önemli bir adımdır. Ne yazık ki yetersiz bir adımdır. Ben Afif Bey’e de teşekkür etmek istiyorum yani ana muhalefetin dile getireceği konuları bizzat kendisi dile getirdi. Gönül arzu ederdi ki Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşarımız da kendi görüşünde bunları belirtebilsin yani şöyle üzücü bir durum ortaya çıkıyor: İktidar partisinin bir milletvekili büyük bir açık görüşlülükle, dürüstlikle bu tasarıdaki yetersizlikleri dile getiriyor ve bizleri doğru yöne sevk ediyor ama ne yazık ki Avrupa Birliği Bakanlığı Müsteşarımız kendi görüşünde hani bütünüyle uyumlu olduğu yönünde bir görüş belirtmiş. Ben arzu ederdim ki kendisi de bizi Avrupa Birliği’ne uyma noktasında biraz daha doğruya doğru sevk etsin yani bu tasarıdaki eksiklikleri dile getirsin, bizi bilgilendirsin, yönlendirsin arzu ederdim. Biz maddelerde açıklayacağız ama çok kısaca üzerinden geçmek isterim temel sorunlar nedir? Afif Bey’in de söylediklerine katılıyorum. Dünyadaki benzer örneklerinde çok daha bağımsız, çok daha şeffaf, çok daha hesap verebilir hem işlevsel anlamda özerkliği olan hem de idari anlamda özerkliği olan yapılar görüyoruz. Ne yazık ki mevcut tasarı bunları karşılamaktan uzaktır fakat yine de doğru yönde atılmış bir adımdır. Bu anlamda emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunmak istiyorum. Umarım bu eksiklikleri gidererek Genel Kurula taşıyabiliriz bu tasarımı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sağ olun Aykan Bey.

Aylin Hanım.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Ben de az önce kurulun komisyonun bağımsızlığından bahsedildiği için o konuda bir ekleme yapmak istedim ancak Aykan Arkadaşımız zaten bizim grup olarak görüşlerimizi de aktarmış oldu. Hiç şüphesiz kurulun yapısının bütünlüğüyle bağımsız olması kurulun gerçek anlamda amacına ulaşması için bir teminat niteliğinde. Onun için bizim burada bir

önerimiz var, onu da hemen söylemek istiyorum. Kurulun yapısının bütünüyle değiştirilmesini, bu anlamda serbest avukatın Türkiye Barolar Birliği üyeleri arasından seçilmesini, öğretim üyesinin üniversiteler arası kurul tarafından yine kendi üyeleri arasından seçilmesini, seçimle tespit edilmesini ve kurula insan hakları dernekleri temsilcilerinin, sendika temsilcilerinin, sivil toplumun diğer taraflarının da dahil edilmesi gerektiği görüşünü gene kurulun bağımsızlığı açısından önemli bulduğum için hemen eklemek istedim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum efendim.

Cahit Bey.

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Teşekkür ederim Başkanım.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar; ben de geneli üzerinde bir iki şey söylemek istiyorum. Uzun süre Cezaevleri İzleme Kurulu üyesi olarak öğretim üyesiiken görev yapmış birisi olarak bu tür kurulların ne kadar önemli olduğunu ve özellikle insan haklarına aykırı bazı uygulamaların bağımsız gözler ve gözlemciler tarafından da rahatlıkla tespit edilebildiğini müşahade etmiş ve bu konuda da zaman zaman raporları ilgili yerlere aktarmış birisi olarak söylüyorum. Tabii ki kolluk şikâyet sisteminin etkin bir şekilde kurulması ve bu çerçevede yasal bir düzenlemeye gidilmesi son derece önemlidir. Gecikmiş de olsa bu konuda ülkemizde bir alt yapının oluşturulmasını önemsiyorum çünkü şikâyet sistemine ilişkin bir alt yapının varlığı bu alandaki güveni de artıracaktır mutlaka. Kamuoyunun kurumlara olan güvenini de etkileyecektir. Soruşturma sisteminin ve bu alandaki yasal alt yapının Avrupa Birliği standartlarında olması da ülkemizin Avrupa Birliği üyelik sürecine de olumlu katkı sağlayacaktır.

Geneli üzerindeki düşüncelerimi bu şekilde ifade ediyorum. Olumlu ve ülkemiz açısından, insan hakları uygulamaları açısından ve kolluk sistemindeki varsa aksaklıkların tespit edilerek bir yasal alt yapı içerisinde değerlendirilip soruşturulması açısından önemli bir tasarıdır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Oğuz Hocam.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli bakanlık temsilcileri, şimdi bu tasarının önemli olduğunu biraz önce söyledim. Gerçekten AB uyumu bakımından da bizi çok ilgilendiriyor. Türkiye'nin gecikmiş olarak bu meseleye el atması o anlamda önemli fakat biraz yani amaca uygun bir yapının oluşmaması gibi bir nedenle hayal kırıklığı yaratabilir diye düşünüyorum. Yani biz yasalarımızı AB bizi... “İşte bakın bizim de böyle bir komisyonumuz oluştu, artık biz de şekil şartlarını yerine getirdik. AB bizi bu uyum alanında başarılı buluyor.” diye mi yapıyoruz? Yoksa biz gerçekten kolluk gözetimini etkili biçimde mi yapmak istiyoruz? İkisi arasında fark vardır. Eğer şeklen “İşte bizim de bir komisyonumuz oldu, artık biz de bu

işe girdik. Biz de gözetliyoruz kolluk işlerini.” Eğer buysa şekil şartları, evet şekil şartları yerine geliyor ama içerik olarak baktığınızda, bağımsız bir komisyon oluşması anlamında baktığınızda dağ fare doğurmuş durumdadır. Yani üstelik daha kötüsü ben şunu söyleyeyim yani bu yasak savmanın ötesinde bir şeyi var. Kötü muameleyi meşrulaştırıcı bir işlev görebilir istenmeyen bir sonuç olarak. Yani bir kötü muamele var, komisyona gidiyor, komisyon tamamen Hükûmetin kontrolünde bir komisyon ve orada o onaylanıyor. O zaman ne oluyor? Biz aslında kötü muamelenin ortadan kalkmasını isterken onu en tepeden meşrulaştıran bir mekanizma kurmuş oluyoruz. Yani bu işin en kötü tarafı budur. Yani istenmeyen olumsuzluklara yol açabilir. Dolayısıyla bunun üzerinde eğer bu değişiklik yapılmazsa bu madde 3’le ilgili, kuruluşla ilgili ben çok ciddi kaygılar taşıyorum.

Şimdi bakınız bu maddelerin özüyle ilgili geleceğiz ama şeyi söyleyeyim yani 3’üncü maddenin ikinci fıkrası komisyonun bileşimi oluşturulurken orada hep müsteşar, Başbakanlık, insan hakları başkanı vesaire, bakanlık, birinci hukuk müşaviri falan, Adalet Bakanı, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü sayıldıktan sonra şimdi üniversitelerden ilgili akademisyenler yani ceza ve ceza usulü hukukuyla ilgili bunu bakanlık önerecek yani 3 aday. Bakanlık kimin bakanlığı? İşte mevcut iktidar partisinin bakanlığı. Yani 3 kişi aday arasından seçilecek. Baroya vermiyoruz yetkiyi kime veriyoruz? Genel serbest avukatlar arasından Adalet Bakanı teklif edecek ve Bakanlar Kurulu onaylayacak. Yani bu mekanizma hiçbir açık bırakmadan tümüyle iktidarın emrine veren bir mekanizma. Böyle bir komisyonun bağımsız çalışması beklenemez. Zaten başkanı itibarıyla vesaire beklenemez. Bakın bu çelişkiye işaret edeyim. Bu kuruluş maddesinin üçüncü fıkrasında bir şey var. Öğretim üyeleriyle serbest avukatlar arasında seçilecek üyelerin seçilmelerinden önceki son beş yıl içinde herhangi bir siyasi partiyle üyelik veya başka türlü görev ilişkisi bulunmaması şarttır. Yani biz diyoruz ki siyasi ilişkisi olmasın. Olmasın ama bütün komisyon üyeleri de tek bir siyasi partinin atadığı kişiler oluyor. Yani tutarlılık olması lazım. Yani eğer bu 3’ü koruyorsak 1’in değişmesi lazım. Yani şunu söyleyeyim: Bakın kötü ve haksız muamele Mustafa Balbay tecritte, tek hücrede tutuluyor. Son okumuşsunuzdur cezaevi hükümlü muamelesi yapıyor tutukluya. Yani onun cezası farklı bir ceza türü ondan onu öyle tutuyoruz. Tutuklu adı üstünde. Yani dolayısıyla burada mutlaka bizim bu hükümlüyle tutuklu ayrımını yapan ve tutuklulara kötü ve haksız muameleyi engelleyen bir şeyi de bu yasa içine derç etmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

Buyurun.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Ben Sayın Müsteşara ilişkin bazı arzularımızı, beklentilerimizi dile getirmiştım. Havada kalsın da istemem yani bir cümle okumak istiyorum sadece. Raporda örneğin “Komisyonun bağımsızlığı ve üyelerinin nitelik ve teminatlarına ilişkin düzenlemede

yer alan hükümlerin oluşturulacak komisyonun bağımsızlığı ve tarafsızlığını sağladığı değerlendirilmektedir.” deniyor. Bu cümle bana şunu anımsattı: Biliyorsunuz bu hafta içinde İngiltere’nin Bilim ve Teknoloji Bakanı bir ziyaret gerçekleştiriyor Türkiye’ye. Kendisiyle yaptığım görüşmede dedi ki: “Her bakanlıkta bir çift ana bilim danışmanı atıyoruz ve bu danışmanın görevi bir ampirisist olmaktır yani siyasetin dışında bizim hatalarımızı yalnızca bilgi düzeyinde bize gösteren kişi olması için böyle bir kurum oluşturduk.” Hani bizim de bürokrasiden açıkçası beklentimiz bu. Yani bunu biz düşünüyor olabiliriz iktidar ya da ana muhalefet partisi olarak. Hani bu tasarının bağımsızlık ve tarafsızlığı sağladığını düşünüyor olabiliriz. Bizim beklentimiz bürokratların bizim bu yanlışlarımızı tıpkı İngiliz Bakanı’nın dediği gibi, bürokratlarca düzeltilmesidir yani bir ampirisist olarak dünyadaki benzer örnekleriyle karşılaştırdığımızda -politik bir düzey değil yalnızca bilimsel bir düzeyde- bu bağımsızlık ve tarafsızlığı hiç de sağlamayan bir örnektir diye hani karar bizimdir, siyasi bir karardır ama halihazırdaki raporun bizi yanlış yönlendirdiğini düşünüyorum, o anlamda ben bir beklentimi dile getirmiştım, onu somutlaştırmak istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki teşekkür ediyoruz efendim.

Bilmiyorum Murat Bey, Ege Bey bir şey söylemek ister misiniz?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Ben bazı notlar almaya çalıştım sayın vekillerimizin.

Öncelikle komisyonun bağımsızlığı meselesi. Şimdi İngiltere örneğinden IPCC diye adlandırılan kurul başkanı, Kraliçe ve 13 aday, açılan yarışma sınavıyla İçişleri Bakanı tarafından atanmaktadır, İngiltere’deki kurulun yapısı. Kurulun bağımsız bütçesi bulunmakla birlikte İçişleri Bakanlığına bağlı olarak örgütlendirilmiştir. Kurul kollukla ilgili bütün şikâyetlere değil sadece ölüm, yaralama, işkence, yolsuzluk gibi önemli iddiaları soruşturmaktadır. Yine kurul üyesi ve kurul başkanının kolluk geçmişi bulunmaması gerekmektedir. Yani İngiltere böyle bir sistem kurmuş. Tabii biz de belki faydalandık ama birebir kopyası değil. Şimdi böyle bunu ifade etmek istiyorum.

Öbür taraftan bu 1’inci maddede geçen Sayın Vekilimiz, iki kanunun niye atıfta bulunulduğunu “hükümleri saklıdır” diye. Efendim o konuda bir iki açıklama yapayım isterseniz. Şimdi konuşmamda belirttiğim gibi İçişleri Bakanlığımızın bu işi yürüten üç kolluk birimi var Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik. Bunun ikisi bağlı kuruluş ancak bir taraftan da askeri yapısı var. Ben jandarma daha çok olduğu için onun Sahil Güvenlik biraz daha vatandaşa daha az yüz yüze geliyor ama Jandarma ülkenin yüzde 92 kırsal kesimde görev yapan bir kolluk birimimiz. 2803 sayılı 1983 yılında çıkan Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu’nun 15’inci maddesinde Jandarma mensuplarının nasıl soruşturulacağı düzenlenmiştir. Bunun da içinde işte askerî suçlar 353’e göre der. Gene disiplin konusunda ise şöyle bir mekanizma geliştirilmiş. Ben şahsen ifadeleri tasvip etmiyorum

ama yasa maddesi olduğu için aynen ifade etmek istiyorum ezberimde kaldığı kadarıyla. Jandarmanın bir disiplin suçunu vali gördüğü takdirde bunun soruşturmasını il jandarma alay komutanından talep eder, kaymakam da ilçe jandarma komutanından talep eder. Ben hasbelkader otuz bir yıllık bir kamu görevlisi olan ve yıllarca mülki idare amirliği yapan birisi olarak emrindeki bir insandan talep mekanizmasını doğrusu yadırgıyorum ama 1980’li yıllarda böyle bir ifade kullanılmış. Devamında da diyor ki: “Bunların soruşturmaları 477 sayılı Kanun’a göre yürütülür.” 477 sayılı Kanun burada geçiyor, Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu Yargılama Usulü Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun. “Buna göre yürütülür.” dendiği için burada atıfta bulunulmuştur. Şu anda mevcut mekanizmada jandarmanın mülki görevi nedeniyle mülkiye müfettişlerimiz soruşturma yapabilmekte ancak disiplin suçu nedeniyle sivil birimlerin bir disiplin soruşturması ve cezalandırma yetkisi bulunmamaktadır. Bunu tespit edelim.

Diğer taraftan eğer malum gene AB’yle de ilgili. Daha önceki kanunda değişiklik yapıldı. 765 sayılı Ceza Kanunu’nun 243 ve 45’e giren işkence, kötü muamele gibi suçlarının Memurin Muhakematı olduğu dönemde kapsamı dışında kalacağı bunların doğrudan genel hükümlere göre savcılarca soruşturulacağı hükmü vardı. Şu anda yeni kanunumuzda ve 4483 sayılı Memurların Yargılama Kanunu’nda bu hüküm devam etmektedir ancak disiplin konusunda sivil makamların, müfettişlerin bir disiplin soruşturma yapması, cezalandırması söz konusu değildir. 477 de neleri düzenliyor o da ayrı bir mesele efendim, ben oraya girmiyorum şimdi.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Ege Bey.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI SİYASİ İŞLER BAŞKANI EGE ERKOÇAK – Öncelikle çok teşekkür ediyorum yorumlara.

Şöyle ki: Avrupa Birliği sürecinde daha önce de bahsettiğim gibi Reform İzleme Grubu kararları çerçevesinde yani Reform İzleme Grubunun gündemi çerçevesinde bu konuyu uzun süredir değerlendiriyoruz. İlerle raporlarında da 2007’den sonraki raporlarda bu kanun tasarısının mevcudiyeti Avrupa Birliği tarafından bilinmekte çünkü zaten bir Avrupa Birliği-Türkiye Mali İşbirliği Projesi çıktısı bu kanun tasarısı. Ancak yine de tabii ki daha önce söylediğim gibi Avrupa Birliği müktesebatında doğrudan bir husus yok bununla ilgili, her üye ülkenin kendisine bırakılmış. Tabii böyle durumlarda biz genelde ülkemizin de üye olduğu Avrupa Konseyi ne diyor diye bakıyoruz. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserinin 2009 yılı dört sayılı görüşünde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin bu hususa ilişkin olarak geliştirdiği beş ilkeye değinilmiş. Bu ilkeler soruşturmayı yürütenler ile hakkında şikâyetle bulunan görevliler arasında kurumsal veya hiyerarşik bağlantı bulunmaması, bağımsızlık ilkesi. Soruşturmanın yeterli delil toplama kapasitesinin olması, yeterlilik ilkesi. Soruşturmanın hukuk devleti ilkesine güveni sağlayacak şekilde hızlı gerçekleştirilmesi, sürat

ilkesi. Usuller ve karar alma sürecinde şeffaflığı. Ve son olarak beşinci ilke olarak da şikâyetle bulunanın da sürece dahil edilmesi. Dolayısıyla en iyi uygulamanın sağlanabilmesi için bu beş hususun yer alması çerçevesinde Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserinin bir görüşü var. Biz tabii ki doğrudan bir AB müktesebatı olmadığı için Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler ilkeleri çerçevesinde elimizden geldiğince değerlendirdik ve görüşümüzü oluştururken bu çerçeveye oturttuk.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Başka söz almak isteyen?

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ HAKAN ARIKAN – Sayın Başkanım, değerli üyeler; İçişleri Bakanlığı bünyesinde bir proje yürütüldü. Bu sistemin oluşturulması adına bir eşleştirme projesiydi. Bu çerçevede biz iki buçuk sene çalıştık. Bu iki buçuk senelik süre içerisinde gerek ülkemizde gerekse Avrupa’da bütün modelleri inceledik ve kendimize en uygun modeli ortaya koymaya çalıştık. O yüzden biz zaten az önce Avrupa Birliği Bakanlığından gelen temsilcinin de ifade ettiği gibi Avrupa Birliğinde tek bir model yok yani şu model olarak. Avrupa Birliğinin empoze ettiği bir model de yok bu anlamda, önerdiği model de yok öyle diyelim. Sadece bizleri yönlendiren Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararları var. O kararlara uygun olarak kendi sistemimize en uygun modeli oluşturmaya çalıştık, bütün amacımız buydu. Bu noktada ben özellikle az önce Sayın Müsteşarımızın da ifade ettiği gibi İngiltere ile beraber çalıştığımız için bu Twinning Projesi’nde oradan bizim sitemize uygun bazı ilkeleri kendimize adapte etmeye çalıştık. Bunun içinde en önemlisi merkezî bir kayıt sisteminin oluşturulmasıydı. İngiltere’deki modelde Başkanımızın da ifade ettiği gibi 14 kişilik bir komisyon var ve bu komisyon Kraliçe tarafından başkanı atanıyor, üyeler Dışişleri Bakanlığı tarafından ve komisyonun şöyle bir yetkisi var: Temel özellikle insan hakları ihlalleri konusunda doğrudan yetkili ama kendisi soruşturmayı doğrudan da yapabiliyor dört çeşit yöntemi var veyahut da ilgili kolluk birimine “Siz bunu yapın ben sizin yaptığınız işlemi denetleyeceğim.” diyor. Çeşitli yöntemleri var bunun kendi özellikle teknik olarak çok detaya girmek istemiyorum ancak bu noktada yine biz bu modelden bazı kendimize uygun ülkemizde özellikle kolluk şikâyet sistemine olan güvenin artırılması yönünde bazı örnek uygulamaları aldık. Onun dışında örneğin biz Portekiz’e bu anlamda gittik. Portekiz’de bu kolluk şikâyetlerinin incelenmesi İçişleri Bakanlığı bünyesinde aynı bizdeki gibi Mülkiye Teftiş Kurulu benzeri İçişleri Bakanlığının teftiş kurulu tarafından yürütülüyor. Oradaki mantık da gene aynı. Kolluk personeli dışında İçişleri Bakanlığında sivil bir unsur kolluğun soruşturmasını yürütsün, temel mantık bu. Orada örneğin şöyle bir uygulamaları var: Jandarmayla ilgili soruşturmaları emniyet kökenli soruşturmacılar, emniyetle ilgili soruşturmaları da jandarma kökenli, aynı kurum içinde bulunmaması, özellikle Avrupa Birliği ve

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de temel değer verdiği husus. Hiyerarşik olarak o kurumun içinde bulunan kimseler tarafından soruşturmanın yapılmaması hususu özellikle. Biz de kendi modelimizde bunu uygulamaya çalıştık.

Yine, dediğim gibi Avrupa Birliğinde bu anlamda bir model önerisi yok. Örneğin Hollanda'da bu anlamda Adalet Bakanlığı içerisinde oluşturulmuş bir kurul var kolluk şikâyetlerine ilişkin olarak soruşturmaları yürüten ama bunun yanında Avusturya'da yine İçişleri Bakanlığında oluşturulmuş özel bir birim var soruşturmaları yürütüyor. Dolayısıyla benim altını çizmek istediğim husus bu anlamda biz kendi sitemize uygun çalışabilir bir sistem oluşturmaya çalıştık ve bunu yaparken de biz üç bine yakın ve bütün sivil toplum örgütlerine bizzat zaten Türkiye genelinde biz yedi büyük vilayette toplantılar yaptık. Bunun dışında da anket çalışması yürüttük. Halkımıza sorduk: "Nasıl bir sistem istersiniz?" Oradan aldığımız geri beslemeleri de sistemimize yansıtmaya çalıştık. Biz gerek kolluk personeli gerekse insan hakları örgütleriyle pek çok birim ve kuruluşla bu anlamda istişare ettik. Modelimizi oluştururken de Türkiye'de ilk yapılan bir uygulamaydı bu, bizzat yerinde, vatandaşlara sorarak bir sistem oluşturmaya çalıştık. Bunun altını çizmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sağ olun, teşekkür ediyoruz ama yani buradaki asıl soru: "Niye sistem içinden bir gözetim komisyonu oluşturuyoruz da dışarıdan oluşturmuyoruz?" şeklinde. Bu soru biraz havada kalıyor ama biz devam edelim.

Başka efendim söz almak isteyen?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI
CUMHUR ÇİLESİZ – Cumhur Çilesiz, Mülkiye Teftiş Kurulu Başkan Yardımcısı.

Sayın Başkanım, Sayın Komisyon üyeleri, zatıalinizin söylediği husus, zaten bu tasarının hazırlanma sürecinde en çok tartışılan konu oldu, istem dışında neden olmuyor? Olayı şöyle belki koyarsak daha iyi anlatmış oluruz. Şimdi, efendim, bu kanun, idarenin kollukla ilgili şikâyetler üzerine yapacağı iş ve işlemleri düzenliyor yani adliyenin yapacağına karışmıyoruz, o ileride var, maddelerde, onu ayırıyoruz, yargı kendi işini yapacak. Burada esas itibarıyla disiplin mekanizmasının ve 4483 sayılı Yasa yani soruşturma izni müessesesiyle ilgili yasanın işleyiş mekanizmasını izleyen bir komisyon bu ve ayrıca kolluk teşkilatlarının idare tarafından teftiş ve denetim edilmesiyle ilgili -zaten yapılıyor bunlar da- daha özel bir düzenleme olsun, daha özel mekanizma olsun diye düşünülen bir sistem. Yani idarenin kollukla ilgili yapacağı işleri gözetecek bir mekanizma. Dolayısıyla, efendim, bunun mantığı gereği yürütmenin içinde olması lazım, sistem içinde olması lazım. Sistem dışında bu konseptle bir şey olmasının mümkün olmadığını düşünüyoruz. Öyle bir şey düşünülüyorsa o başka bir model, o başka bir yapı. Ülkemizde işte Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığımız var. Orada genel kurulu var, vesairesi var, danışma kurulu var, illerde insan hakları kurullarımız var yani o ayrı bir

yapılanma. Ama bu yürütmenin, idarenin kendi yapacağı işlerle ilgili bir müessese olduğu için, mantığı gereği sistem içinde olması lazım. Bunu ne yaptık? Yani organik anlamda bağımsız bir şey olması mümkün olmaz, bu idarenin kendi işi. Fonksiyonel bağımsızlığını, operasyonel bağımsızlığını sağlayacak bazı tedbirler düşünüldü, onlar ilgili maddelerde var. İşte, “Hiçbir yerden talimat alamaz.” vesair. Bir de yine kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olan barolardan bir temsilci alındığı, akademik dünyadan bir temsilci alındığı, böylece savunmayla doktrinin de burada temsiliyi sağlayarak yürütmenin oralardan gelecek önerileri, talepleri değerlendirmesi amaçlandı. Peki, neden Bakanlar Kurulu seçsin bunları? O sorulabilir. Yürütmenin, yürütme organının sorumluluğunu düşünürsek anayasal açıdan, bu nedenle onlara o yetki verildi ama şartları yine kanunla belirlendi, belirleniyor, kanuna bırakıldı, bu şartları taşıyanlardan...

Olayın mantığı bu efendim, bilmiyorum, anlatabildim mi. Sebebi budur yani sistem dışında, o ayrı bir şey, ayrı bir mekanizma, o ayrıca tartışılmalıdır.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Arkadaşımız önemli bir açıklama yapıyor ama somutlaştırmak lazım. Yani bir memur ne yaptığında? Şimdi söylediniz ki idare içinde yani bir karakolda memur amirine yumruk sallarsa mı bu komisyonun konusu ya da tutuklamak için ya da işte bir soruşturma için bir malikâneye girdiği zamanki tavrı mı buranın konusu? Onu netleştirirseniz çok sevinirim.

BAŞKAN – Onlar var, detaylar, kanunun içerisinde var.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Siz yazılanlardan farklı...

BAŞKAN - Buyurun efendim.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Şöyle efendim: Yine soruşturmalar yani bu komisyonun kendisinin soruşturma yapma yetkisi diye bir şey yok. Komisyonun daha ziyade izleme, standart belirleme, koordinasyon gibi görevleri... Örneğin, şu az bir şey değildir. Yani emniyet, jandarma, biz, kurullarımız var, birtakım soruşturmalar yapıyoruz, idari soruşturma. Bunların hepsini bir standarda bağlamak ve örneğin, şeffaflık konusu dile geldi, çok doğrudur efendim, burada bu da var. Yıl sonundaki bütün bu çalışmalar derlenecek toparlanacak, Meclisimize bilgi verilecek, kamuoyuna da açıklanacak, tabii, kişi haklarıyla ilgili olan sınırlamaları koymak kaydıyla.

Dediğiniz örneğe gelince, bu tür küçük, küçük değildir belki ama bunlar kendi bağlamı içinde yürüyecek. Burada yaptığımız şu efendim bizim: Önemli yani işkence, kötü muamele, örgütlü suç, vesair bunlarda komisyon değil de mülkiye teftiş kurulu yapacak bu tür soruşturmaları. Mülkiye teftiş kurulunun yapacağı bu soruşturmalar bu komisyonun gözetimi altında, yapılacak olan bu, yani komisyonun soruşturma yetkisi yok. Şu yetkisi var efendim, ileride göreceğiz: “Disiplin soruşturması yapın.” deme yetkisi var. Bu belki az bir şey görülebilir ama çok önemlidir. Mesela, mahalli

makamlar, birçok disiplin amiri vardır, yapmamıştır soruşturma. Yargıya gidilir, vesair. Yargı da menfaat ilişkisini kabul etmiyor şikâyetçilerin. Ne olacak? Bu kurul “Yap bu soruşturmayı.” diyecek ve sonucunu takip edecek. Bilmiyorum, somutlaştırabildim mi efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz efendim, sağ olun.

Haluk Ağabey...

HALUK ÖZDALGA (Ankara) – Benim sadece kısa bir sorum var, Hakan Bey galiba arkadaşımızın adı.

“İki buçuk sene bir eşleştirme projesi yaptık İngiltere’yle.” dediniz. “Orada 14 kişilik bir komisyon var.” dediniz. O 14 kişilik komisyon İngiltere örneğinde tam olarak nasıl oluşuyor, onu bir kısaca açıklayabilir misiniz lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ HAKAN ARIKAN – Başkan Kraliçe tarafından atanıyor. Daha sonra bir yarışma sınavı açılıyor ve belli kriterler var ama temel kriter kolluk personeli geçmiş olması ve aynı bir mülakat gibi sınav yapılıyor. Yapılan bu sınav sonucunda komisyon üyesi atanıyor, altı yıllığına atanıyor. Öyle bir ayarlamışlar ki iki sene de bir üyelerin üçte 1’i değişiyor ve o komisyon üyeleri müfettişlerle müştereken çalışıyor. Bu müfettişler gene İçişleri Bakanlığı tarafından atanıyor. Onların arasında yalnız polis geçmiş olan insanlar var. Yalnız komisyon üyeleri sadece şey değil, polislik geçmiş, kolluk geçmiş olmayan kişilerden oluşuyor. Onlar sistem olarak, kurul olarak çalışıyorlar. Her kurul üyesine belli nitelikte, kendi geçmişinden getirdiği back round’yla birlikte o nitelikte soruşturmalar veriliyor. Sonuçta hazırlanan rapor da İçişleri Bakanlığına sunuluyor, ilgili makamlara.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Seçerken mülakatı kim yapıyor?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ HAKAN ARIKAN – İçişleri Bakanlığı tabii.

AHMET KENAN TANRIKULU (İzmir) – Sınav dediğiniz şeyden sonra mülakat...

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ HAKAN ARIKAN – Evet, normal ilana çıkılıyor, o ilan sonucunda başvurular alınıyor. O başvurular arasından bir mülakatla tespit edilen aday İçişleri Bakanlığı tarafından atanıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Ali Bey...

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – O kriterler nedir?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ HAKAN ARIKAN – Kriterler olarak bazı dönemlerde, belli yıllarda kamu veya özel sektör –sanıyorum on beş yıl olması lazım- geçmiş olması lazım, çalışmış olma şartı, bunun dışında bir şart öngörülmemiş. Sadece üniversite mezunu olma şartı var, onun dışında daha teknik bir şey yok. Çünkü mesela bizim gidip görüştüğümüz bazı

üyeler vardı, emlakçıydı mesela, uzun yıllar İngiltere’de emlakçılık yapmış ama orada şu an komisyon üyesi, hâlen daha üyeliği devam ediyor. O yüzden böyle tek tip bir üye oluşum sistemi yok, çok kozmopolit bir yapısı var.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Hangi geçmişler bu komisyonda görev almaya engeldir?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ HAKAN ARIKAN – Kolluk hizmeti, kolluk hizmeti dışında belirli bir şey yok. Tabii, bunun dışında belli suçlardan sabıkasının olmaması gerekiyor, onun dışında genel engel yok ki olabildiğince yelpazeyi geniş tutmak için.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Dağıttınız dokümanda diyor ki: “Komiserler hiçbir şekilde, daha önceden polislik yapmış ya da polis teşkilatında görev almış kişiler arasından atanamazlar.”

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ HAKAN ARIKAN – Evet.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Ali Bey...

ALİ ŞAHİN (Gazi antep) – Benim sorum sürece ilişkin olacak.

Süreci şöyle bir canlandırabilir misiniz acaba. Vatandaş diyelim ki kolluk kuvvetleri tarafından kötü bir muameleye maruz kaldı, arama esnasında. Bu vatandaşımız komisyona telefon, faks veya e-mail yoluyla veya bir çağrı merkezi yoluyla başvuracak, ondan sonraki süreç nasıl işleyecek, nasıl sonlanacak? Onun için belli bir süre var mı, bir ay, iki ay içerisinde sonlandırılacak şekilde? Vatandaş bunu takip edebilecek mi şeffaf bir biçimde? O süreci bir canlandırabilir misiniz acaba?

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Şimdi, efendim, kanunda yazılan ağır suçlar diyelim, işkence, örgütlü suç, vesair. Bunlar intikal ettiği zaman zaten yasada öngörüyoruz, bu tür fiilleri mülkiye müfettişleri soruşturacak. Geldi diyelim bize, herhangi bir yolla. Derhâl Sayın Bakandan bir onay alınıp mülkiye müfettişi gönderilecek. Bunların süreleri zaten 3071 sayılı Kanun’da otuz günlük süre vardır, vatandaşa otuz gün içinde bilgi verilmesi gerekir. Bir ön incelemeyse... Gerçi, işkencede şey olmuyor biliyorsunuz, doğrudan savcı yapıyor soruşturmayı, dolayısıyla kırk beş günlük süre orada olmaz fakat disiplin hukuku yönünden süreler vardır, otuz günlük soruşturma açma süresi. Sayın Bakana geldi, otuz gün içinde disiplin soruşturması açmak zorundadır. Devlet memurluğundan çıkarmada biraz daha uzundur bu süre. Bunların kendi kanunlarında bu tür süreler var zaten. Geldi, mülkiye müfettişi göndereceğiz. Mülkiye müfettişinin de bunu belirli bir sürede bitirmesi gerekir. Yasalardaki özel hükümler hariç bizim kendi yönetmeliklerimizde üç aylık süre vardır, üç ay içinde bitirmesi lazımdır bunu mülkiye müfettişinin. Sonunda, diyelim, bir disiplin raporu düzenledi, şu ceza verilsin diye. Bu da gelecek karar süresi de vardır yani devlet memurluğundan çıkarmada daha uzun bir süredir,

diğerlerinde on beş gündür. Bunların da hepsi 657 sayılı Yasa'da vardır. O rapora göre gidecek, disiplin kurulu veya disiplin amiri karar verecek. Adli yönü ise, dediğim gibi, savcının doğrudan soruşturma yapma yetkisi olan bir konuysa bu, fiilse, zaten savcı el koyacak, eğer koymamışsa müfettiş bir raporla durumu bildirecek. Eğer 4483 sayılı Yasa'yla izin alınma, bizim iznimize, idarenin iznine tabiyse onun zaten kırk beş günlük süresi var. Bunu bitirip valiye, kaymakama veya Sayın Bakana verilecek bu rapor, sonuçlandırılacak, süreç böyle işleyecek efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) – Herhangi bir müeyyide oluşturma durumu söz konusu değil, sadece soru sormaya ve kovuşturmaya gerek var mı yok mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Hayır efendim, tabii, komisyonun o tür yetkileri yok. Bir tek disiplin soruşturması açın deme yetkisi var. Onun dışında komisyonun görevleri tatat ediliyor, 3'üncü, 4'üncü maddede. Orada bunları ayrıntılı göreceğiz. Daha ziyade, bu sistemin işleyişiyle ilgili kuralları koyma. Örneğin, disiplin soruşturmasında, kolluk disiplin soruşturmalarında uygulanacak usul ve esasların belirlenmesi. Bir yönetmelik çıkaracak diyelim Bakanlık. Uygulayıcı olarak söyleyeyim, çok önemlidir bunlar. Birçok şey zaten bu tür prosedürlerdeki eksikliklerden, aksaklıklardan doğar. Komisyon esas bunları yapacak. Ondan sonra diyecek ki örneğin, falanca vilayette “Arkadaş, çok şikâyet geliyor bize.” Hemen bir karar alacak, mülkiye teftiş kurulu başkanlığına, falanca vilayetdeki jandarmanın, emniyetin, özellikle şu tür şikâyetler... Gidin, bu konularda özel bir teftiş yapın, sadece soruşturma da değil, proaktif yönü de var bunun. Ondan sonra biz bir program yapacağız, derhâl müfettişlerimizi göndeririz, sonucu da kurula vereceğiz, kurul diyecek ki: “Ben bu raporu inceledim, şöyle şöyle tedbirler alınması gerekir Sayın Bakanım.” diyecek. Sayın Bakanlarımız da –tabii, siyasi sorumluluk onların- alacaklar veya başka türlü değerlendirme yapacaklar. Böyle işleyecek efendim sistem.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Halide Hanım...

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Efendim, şu anda bu komisyonun yaptığı görevleri kim yapıyor? Yani birisi yapıyor şu anda bu dediklerimizi yani yeniden icat edilmiş şeyler değil.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Resen yapılıyor yani komisyon yok.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Kim yapıyor? Mülkiye müfettişleri diye bir şey mi olur? Bir kurumsal, herhâlde, muhatabı vardır işin değil mi? Fakat bizim düşündüğümüzde... Yani çok doğru bir açıklama yaptı. Bizim kafamızda yani sivil ya da kurum içindeki bir uzlaşmazlığın bir ombudsmanı gibi bir rol bizim kafamızda vardı çünkü bütün sorularda onun üzerine geldi. Yani

sivilden temsilci olma talebi de bununla ilgili bir şeydir. Fakat arkadaşımız bize dedi ki: “Böyle bir görevi yok.” Standart belirler, eğitimini yapar yani idari bir şeydir, sokağı da ilgilendiren çok bir şey yok, kurumun kendi içinde bir yapıdır deyince, benim bütün öğretilerim bir kere tersine döndü. Doğal olarak merak ediyorum, bugüne kadar bu yapılmıyor muydu? Yapılıyorsa kim yapıyordu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Şöyle efendim, tabii, soruşturmalar zaten dediğimiz gibi adli makamlar var, bir de her kurumun teftiş...

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Buradaki görevleri kim yapıyordu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Koordinasyon, izleme, bunlar dağınık efendim, dağınık. Bakanlığın, diyelim bizim Bakanlığımızın genel koordinasyon yetkisi içinde yapılıyor bunlar ama dağınık bir şekilde yapılıyor. Bir de diyelim jandarma bir mevzuat hazırlayacak. İşte bize görüşe geliyor, hukuk müşavirliğine gidiyor, vesair, emniyete gidiyor, sonra da bunlar derleniyor toplanıyor ve jandarma bir şey hazırlayıp sunuyor. Bunlar da insicam olmuyordu, bunu sağlayacağız.

Bir de en önemlisi efendim, tabii barolara gerektiğinde görüş sorulur, sorulmuştur da, üniversitelerimizden de gerektiğinde görüş alınır, alınmıştır da ama bunlar takdire bağlıdır yani ihtiyaca göre olur veya olmaz, bunu da sisteme bağlıyoruz. Adalet Bakanlığımızdan hakeza, mutlaka onlar yasa gereği zaten alınır da ama bu sürecin içinde olsun isteniyor. Şimdi bu kurumlaştırılıyor, sisteme bağlanıyor: Yani dağınık yapılan bir işi derli toplu bir yerde yapıp kurumlaştırmak, mesele bu efendim.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Peki, bu kurum kimin üstü, kimin altıdır?

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade ederseniz maddelerine geçelim çünkü bunlar artık maddeleri ilgilendiren hususlar oldu, bunları biraz da orada tartışalım. Aksi takdirde biz bu işi bitiremeyeceğiz yani.

Benim arkadaşlardan bir sorum var: Bu gümrükle ilgili kolluk kuvvetlerinin, daha önceki Bakanlığın bir mutabakatında buralara dâhil edilebileceği söylenmişken burada yok, bunun sebebini açıklayabilerseniz eğer... Ondan sonra maddelerine geçelim.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ HAKAN ARIKAN – Sayın Başkanım, biz daha önce bu iki sistemle ilişkin sistem önerisi yaparken diğer bakanlıklarla da yazışmalarımızı yaptık. Gümrük, o zaman devlet bakanlığıydı, onlara da görüş sorduk, “Böyle bir sistem olursa sizin kanaatiniz nedir?” diye. Onlar da resmî olarak bu sistemin içine dâhil olabileceklerini ifade ettiler. Yalnız bu sistem ilk defa kurulduğu için şöyle bir düşünce geliştirildi: Önce sistemi bir yerleştirelim, daha sonra -diğer mesela Orman Bakanlığında da orman muhafaza

memurları var- sistemi tedricen, sistem oturduktan sonra genişletelim, başta kaotik bir ortam olmasın dedik.

BAŞKAN – Anlaşıldı efendim, peki.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Efendim, şu anda tasarımız... Tabii, yeni bir komisyon. Yani mevcut uygulamanın dışında Sayın Vekilimiz az önce söyledi. Yani şu anda diyelim ki polisle ilgili bir iddia varsa bunu disiplin yönüyle polis teftiş kurulu da soruşturabiliyor, mülkiye teftiş kurulu da soruşturuyor ya da bazen duruma göre ikisi ortak soruşturabiliyor, jandarma için de benzer örnek. Şimdi burada yeni bir sistem kurulmaya çalışılıyor. Ancak bu sistem, konunun bütününe kapsayacak şekilde henüz daha dizayn edilebilmiş değil. Ben size bir örnek daha vereyim, polisle ilgili. Az önce jandarmayla ilgili arkadaşlarımız, 2 tane yarbayımız oturuyorlar. Şu anda, jandarma mensubu, birisine işkence yapsa, bunun disiplin yönünden cezası var mı, yok mu, cevabını onlar versin efendim.

Ben emniyetle ilgili bir örnek vereyim. 1980 Şubatında 2261 sayılı Kanun'da biz 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu'nu değiştirmişiz. Ne getirmişiz efendim? Sayın İçişleri Bakanı şu anda birinci sınıf dediğimiz dört yıldız emniyet müdürlerinin hiçbirisine uyarma cezası dahi veremiyor efendim.

BAŞKAN – 80'de mi alınmış?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – 80 Şubatında efendi, evet, o zaman.

BAŞKAN – 12 Eylül'den sonra mı önce mi?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Önce efendim, 80'nin Şubatı, 18 ya da 19 Şubat, 80'de sıkıyönetim dönemi. Artık hangi mantıkla yapıldı, ben gerekçesini efendim Meclisin sitesine, tutanaklara girmek istiyorum, henüz fırsat bulamadım, çok da merak ediyorum, niye böyle bir ihtiyaç oldu.

Yani şunu demek istiyorum: Efendim, daha yapacak çok işimiz var, Bakanlığımız bunun farkında ve başlangıç olarak bu tasarı gündeme geldi: Bununla entegre olacak diğer çalışmalarımız da devam etmekte. Ben bu kadar bilgi vereyim. Arkadaşlar da cevabını kendileri versin efendim.

BAŞKAN – Devamını bekliyoruz diyelim o zaman.

Buyurun.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI İNSAN HAKLARI ŞUBE MÜDÜRÜ M. KEMAL TİMUROĞLU - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Jandarma Genel Komutanlığı İnsan Hakları Şube Müdürüyüm.

Jandarma Genel Komutanlığı 2003 yılından itibaren Jandarma İnsan Hakları İhlallerini İnceleme ve Değerlendirme Merkezi, kısa adı JİHİDEM olan bir merkez kurdu.

BAŞKAN – Kötü bir ad seçmişiniz ya yani başka şeyleri çağırıştırıyor, şaka yaptım...

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI M. KEMAL TİMURÖĞLU – Şimdi bu JİHİDEM'e yapılan başvuruları biz doğrudan alıyoruz. İnsan hakları ihlali anlamında herhangi bir konu tespit ettiğimiz takdirde, bunları general seviyesi olan tugay bölge komutanlığı seviyesinde araştırılmak üzere gönderiyoruz ve general seviyesinde bu araştırma yapıldıktan sonra, eğer bir suç unsuru tespit edilmesi hâlinde doğrudan adli makamlara işlem yapılmak üzere gönderiyoruz ve gerekli işlemi muhakkak yaptırıyoruz. Eğer ki insan hakları ihlali kapsamında bir konu değil ise yine biz bunu boş bırakmıyoruz. Personel Başkanlığımıza göndermek suretiyle, o personel hakkındaki iddiaların doğru olup olmadığı yine kurulacak bir heyet marifetiyle tespit edilip idari anlamda, şu anda Sayın Müsteşar Yardımcımız da belirttiler, 477 sayılı Disiplin Kanunu'muz gereği gerekli işlemlerin yapılması sağlanıyor.

Arz ediyorum.

HALUK ÖZDALGA (Ankara) – Bugüne kadar kaç tane insan hakları ihlali...

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI İNSAN HAKLARI ŞUBE MÜDÜRÜ M. KEMAL TİMURÖĞLU - Ben size o konuda bilgi vereyim: Şimdi, 2003 yılından itibaren toplam 2.188 başvuru var. 2.188 başvurunun 323 tanesi kapsam dâhilinde, insan hakkı ihlali kapsamında değerlendirilip işlem yapılan başvurular. Geri kalan 1.865 tanesi de yine kapsamda olmayıp Personel Başkanlığımızca idari tedbir anlamında gerekli işlemlerin yapılması üzere belirtilen başvurulardır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Murat Bey herhâlde bir şey ilave edecek.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Bir cümle efendim.

Ben, tabii, sorunun zımnen, bu işkencenin disiplin yönüyle cezasız kaldığı ifade edilmiş oldu efendim. Şu anda öldürme, yaralama, işkence suçundan dolayı jandarma mensuplarına biz disiplin cezası olarak, adli demiyorum, disiplin cezası veremiyoruz. Çünkü 477 sayılı Kanun asker in kışla içindeki şeylerini disiplin müeyyidesine bağlamıştır.

Durum bu efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun efendim.

HÂKİM YARBAY HAKAN KANDEMİR – Hâkim Yarbay Hakan Kandemir.

Şimdi, Müsteşar Yardımcımızın ne demek istediğini ben tam anlayamadım ama isterseniz disiplin tecavüzü ve disiplin suçu kavramları hakkında bilgi vereyim, en azından bu konuya açıklık getirebilir.

BAŞKAN – Detay olursa bizi üzer.

HÂKİM YARBAY HAKAN KANDEMİR – Çok kısa söyleyeyim. Aslında 8’inci maddede bunu söylemek, maddeyle ilgili olduğu için orada söylemek istiyordum ama şimdi konusu açılmışken burada söylemenin faydası var.

Jandarma Personeli, 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kanunu’na göre hem askerî suçlarından hem disiplin suçlarından dolayı cezalandırılmaktadır. Ayrıca 2800 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu’nun 15’inci maddesi gereğince de mülki amirlerin talebi doğrultusunda yine disiplin amirleri tarafından disiplin suçları veya tecavüze hangisi oluştuyorsa cezalandırmaktadır.

Şimdi, bir jandarma personeli işkence veya başka birine yaptığı zaman bu disiplin yönünden hiçbir zaman şey kalmaz. Çünkü disiplin tecavüzünün tanımı askerî terbiyeyi, disiplini bozan ve hiçbir kanunda yazılmayan bütün suçları kapsamaktadır. Müeyyidesi de emniyetin disiplin tüzüğünde olduğu gibi sadece idari yaptırımlara bağlanmamış, hürriyeti bağlayıcı ceza olan oda hapsiyle, dört haftaya kadar oda hapsiyle de cezalandırılması mümkündür, bu basit bir disiplin tecavüzünden dolayı bile jandarma personeli mülki görevi kapsamında. Yani bu şekilde işkenceden falan hiçbir şekilde disiplin suçu verilmeyecek diye kanunda, mevzuatta öyle bir durum yok.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Son sözü Murat Bey’e veriyorum.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Efendim, netleşsin diye söylüyorum.

Şimdi, 477 sayılı Kanun’a atıfta bulunuyor, şu anda önümde, metnini döktüm. 477 sayılı Kanun en ağır iki aya kadar oda hapsi, neleri müeyyidelendiriyor, sadece iki üç tanesini örnek vereyim efendim: Amir üste saygısızlık disiplin müeyyidesi, itaatsizlik etmek, kısa süreli kaçma, izin süresini geçirme, kaçmaya kalkışmayı haber vermeyen, astına emirle ilgili olmayan emir verenle de hediye isteyen, borç alan, astına söven, hakaret eden, kötü davranan, nöbet talimatına aykırı hareket eden, bir iki şey daha var yani 477 bunu düzenliyor efendim, özeti bu.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

HÂKİM YARBAY HAKAN KANDEMİR – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Çok önemliyse vereyim ama yani...

HÂKİM YARBAY HAKAN KANDEMİR – Müsteşar Yardımcımız saydı, disiplin suçları. Bir de disiplin tecavüzü var, hiçbir kanunda yazılmayan ama askerî disiplini bozan ve şey yapan. Yani sadece bu saydıklarıyla sınırlı bir disiplin mekanizması yok. Terbiye ve disiplini bozan her türlü suç da biz disiplin suçu olarak cezalandırma ve dört haftaya kadar oda hapsi yani para cezası da değil sadece.

BAŞKAN – Peki efendim, teşekkür ediyoruz.Arkadaşlar, hepinize teşekkür ediyorum.

Böylece tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlamış bulunuyoruz.

Şimdi tasarının maddelerine geçilmesini oya sunacağım. Ancak, tabii ki Avrupa Birliği müktesebatı açısından tasarının bütün maddeleri bizi ilgilendirmiyor. Dolayısıyla hangi maddeleri görüşmemiz gerektiğini, biz komisyon olarak bir çalışma yaptık tabii ki. Biz 3'üncü ve 7'nci maddeleri görüşmemiz gerektiğini düşündük ama bunun dışında üyelerimizden şu maddeyi de görüşelim dediğimiz madde varsa onları da oya sunacağım.

Tasarının 1, 2, 3, 4, 5, 7 ve 8'inci maddelerinin görüşülmesini ve bu maddelerle ilgili görüşümüzün esas komisyona sunulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, ilk madde 1'inci madde. 1'inci maddeyi okutuyorum:

KOLLUK GÖZETİM KOMİSYONU KURULMASI VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; kolluk şikâyet sisteminin daha etkili ve hızlı işlemlerini sağlamak, saydamlığını ve güvenilirliğini geliştirmek üzere, kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemlerin merkezî bir sistemde kayıt altına alınması ve izlenmesi amacıyla Kolluk Gözetim Komisyonunun kurulması, Komisyonun görevleri, yetkileri ve çalışma yöntemi ile kolluk şikâyet sistemine yönelik diğer idarî tedbirlere ilişkin usûl ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Kanun, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin işlediği iddia edilen suçlarla veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili olarak idarî merciler tarafından yapılan ya da yapılması gereken iş ve işlemleri kapsar.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında görevli kolluk personelinin askerî görevlerinden doğan suçları, bu Kanunun kapsamı dışındadır.

(4) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu,

b) 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanun,

hükümleri saklıdır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, madde üzerinde müzakere açıyoruz, söz almak isteyen?

Aykan Bey...

Umuyorum ki bütünü üzerinde detayları epeyce konuştuğumuz için maddeler üzerinde daha seri olabiliriz. Bunu bir kısıtlama olarak anlamayın, sadece dostça bir temenni olarak söylüyorum.

Buyurunuz.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Sayın Başkan, hiç vakit kaybetmeden, bizim değişiklik önerimiz bu Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğüyle ilgili. Bu konuda ikna edilmeye de açığız yani buradaki kolluk faaliyetleri nedeniyle bir insan hakları ihlali olmayacağı, dolayısıyla bunun kapsam altına alınmasına gerek olmadığına ikna edebilirlerse bizi bürokrat arkadaşlar geri çekelim önergemizi ama bizce yer almasında fayda var.

Önergeyi daha vermedik, tartışmadan sonra verelim.

BAŞKAN – Takdir edersiniz ki yani bu konu bizim de dikkatimizi çekti ve arkadaşlara ben sordum.

Başka efendim madde üzerinde söz almak isteyen?

Afif Bey...

AFİF DEMİRKİRAN (Siirt) – Çok kısaca, Sayın Başkanım, başta da söylediğim gibi, 2'nci maddede kolluğu sayarken, “Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı” demişsiniz. Dolayısıyla Kolluk Gözetim Komisyonu dediğimiz zaman bunu anlıyoruz. Ama buna rağmen, ısrarla, hem genel gerekçede hem bu maddenin, 1'inci maddenin gerekçesinde, efendim, idari mercilerle askerî makamlar tarafından yapılan iş ve işlemler bunun dışındadır demenin gerçekten ben mantığını göremiyorum. Yoksa onun da dâhil edilmesiyle ilgili bir çaba oldu da girmediği için mi bunu yazmışsınız?

Bir ikincisi, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile Jandarma Genel Komutanlığının, efendim askerî görevlerden doğan suçlar bu kapsam dışındadır diyorsunuz. Yani askerî suçların dışındaki herhangi bir suçu ben fazlaca düşünemiyorum yani sivil hayatta yaptığı bir suçtan bahsediyorsanız o, yoksa bütün suçlar askerî suçlardır. Dolayısıyla dışarıda tuttuğunuz zaman, o zaman niçin bunlarda kolluk şeylerinin içine dâhil etmişsiniz, tanımın içine dâhil etmişsiniz? Bu kısaca bir izah edilirse memnun olurum.

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Sayın Başkanım, şimdi, adli mercilerin görevini tamamen dışarıdan bıraktık çünkü bu ileride özel kanun olarak algılanıp şu anda adli makamın, savcılarının sahip olduğu...

AFİF DEMİRKİRAN (Siirt) – Niye yazıyorsunuz o zaman? Niçin yazıyorsunuz özellikle?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Şöyle efendim, bizim sistemimizde kanunlar çatışması çok oluyor, her sistemde olur da, yarın çıkar, bu özel kanun kabul edilir bir merci tarafından, bir yargı merci... Dolayısıyla, savcıların şu anda sahip olduğu yani aslında, bu adliyenin sahip olduğu yetkileri korumak için yaptığımız bir şey. Örneğin, adli görevden doğan suçları doğrudan soruşturur savcılar. Örneğin, işkence ve oransız güç kullanımı, ister idari görevde olsun ister adli görevde, bunların hepsini şu anda savcılarımız doğrudan soruşturabiliyor. Dolayısıyla, bu kanunda biz bunu belirtmezsek yarın uygulamada “bu yetki artık savcılarda değil bizde” diye yorumlanabilir, “idarede” diye yorumlanabilir, bir komplikasyon doğar. Onu önlemek için koyduk; bu bir.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – İkincisi: Askerî şeyi belki...

Yarbayım, evet, buyurun.

HÂKİM YARBAY HAKAN KANDEMİR – 2800 sayılı Jandarmanın Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu’nda dört çeşit görevden bahsedilmektedir. Bunların birisi askerî görevler, mülki görevler, adli görevler ve diğer görevler.

Askerî görevler, tamamen askerlik hizmetlerinden doğan görevler olduğu için, bundan doğan suçlar yani kanun kapsamı kolluk şikâyet sistemi olduğu için, jandarmanın askerî görevleri bu kolluk şikâyet kapsamına girmediği için o yüzden özellikle belirtmek ve uygulamada soruna yol açmamak için yazılmıştı.

AFİF DEMİRKİRAN (Siirt) – Tabii, asker sivil ilişkisi askerî suç sayılmıyor.

HÂKİM YARBAY HAKAN KANDEMİR – Hayır. Jandarmanın askerî görevleri farklı, tamamen askerlik hizmetine ilişkin.

AFİF DEMİRKİRAN (Siirt) – Askerîyenin kendi içinde.

HÂKİM YARBAY HAKAN KANDEMİR – Evet, askerlik hizmetinden doğan görevleri. O yüzden özellikle koymak gerekmişti.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Arkadaşlar, başka söz almak isteyen? Yok.

Madde üzerinde bir önerge var, okutup işleme alacağım:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/584 Esas Numaralı Kanun Tasarısının 1'inci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "Emniyet Genel Müdürlüğü," ibaresinden sonra gelmek üzere "Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü," ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Oğuz Oyan
İzmir

Aykan Erdemir
Bursa

Gerekçe:

2008 yılı Katılım Ortaklığı Belgesi'nde "tüm kolluk kuvvetlerini" kapsayan bir şikâyet sisteminin gerekliliği vurgulanmaktadır.

BAŞKAN – Hükûmet önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Şunu ifade edeyim: Şimdi, buradaki mevcut kurulan sistemde İçişleri Bakanlığının kollukları bir şemsiye altına alınmış durumda. Dolayısıyla, bunların soruşturulması, haklarındaki iddiaların soruşturulması Bakanlık Mülkiye Teftiş Kurulu tarafından yerine getirilir. Şimdi, işin içine başka bakanlığın görevlilerini dâhil ettiğimizde, o zaman soruşturma konusunda biraz sistem değişecek. Yani belki o zaman tasarımı bütün olarak yeniden mi dizayn etmek lazım diye düşünüyorum. Belki ileriki aşamada yani arkadaşımız biraz önce ifade etmişti, başlangıç olarak böyle düşünüp ama ileride gelişmelere göre yeni bir sistem oluşturulabilir mi?

BAŞKAN – Bir de kaldı ki başka şeyler de var. Mesela, Ormanda da böyle bir kolluk kuvveti var galiba.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Evet.

BAŞKAN – Bir de o sıkıntı var.

Peki efendim. Teşekkür ederiz.

Hükûmetin katılmadığı önerge...

Önergeniz üzerinde herhangi bir şey söylemek ister misiniz arkadaşlar?

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Aslında, Sayın Başkan “Ormanı da dâhil etmek gerekir.” dedi. Bizim aslında tüm kolluk kuvvetleri yani buradaki temel esas, vatandaşın maruz kalabileceği...

BAŞKAN – Ormanla da sınırlı değil, başkaları da var burada, aklıma şimdi Orman geldiği için.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Aynen yani vatandaşın gündelik hayatında maruz kalabileceği tüm insan hakları ihlallerine ilişkin tüm kolluk kuvvetlerini denetleyen bir yapı oluşturulması. Ben, Sayın Bürokratımızın gerekçesini anlayabiliyorum fakat şunu da söyleyeyim bir umutsuzluk olarak,

bir kere bu tasarı kanunlaştıktan sonra bir daha bu çerçevelerin değişmesi hemen hemen imkânsız oluyor.

BAŞKAN – Öyle deme, dünya değişiyor Aykan Bey.

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Gönül ister ki olsun.

BAŞKAN – Peki efendim, konu anlaşılmıştır.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bağlı kuruluşlar: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığını,
- b) Bakan: İçişleri Bakanını,
- c) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- ç) Başkan: Kolluk Gözetim Komisyonu Başkanını,
- d) İhbar: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, herhangi bir kişi tarafından yetkili mercilere bildirilmesini,
- e) Kolluk: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilâtında, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdiği görevleri yerine getiren görevlileri,
- f) Kolluk şikâyet sistemi: Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı idarî merciler tarafından yapılan iş ve işlemler ile uygulamaların bütünü,
- g) Komisyon: Kolluk Gözetim Komisyonunu,
- ğ) Kurul: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulunu,
- h) Kurul Başkanı: İçişleri Bakanlığı Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanını,
- ı) Merkezî kayıt sistemi: Kolluk Gözetim Komisyonu ile bağlı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idarî mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak gerekli bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla oluşturulan veri tabanını,
- i) Müsteşar: İçişleri Bakanlığı Müsteşarını,

j) Şikâyet: Kolluk görevlilerinin hukuka aykırı eylem, tutum veya davranışlarının, bunlardan zarar gören veya mağdur olanlar ya da bunların kanunî temsilcileri veya ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kan ve kayın hısımları tarafından, yetkili mercilere bildirilmesini, ifade eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen?

OĞUZ OYAN (İzmir) – Şimdi, 4' üncü maddede bir ifade var dikkatimi çeken.

BAŞKAN – Oraya geleceğiz.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Anladım, hayır ama bunu ilgilendiriyor.

Birinci fıkranın (b) bendi, orada “yetkili merciler tarafından” diye bir ifade var. Yetkili merciler aslında tanımlanmıyor 2' nci maddede. O yetkili merciler biraz muğlak kalabiliyor orada, o anlamda söyledim.

BAŞKAN – Tamam efendim, bu kayda geçti.

Madde üzerinde başka söz isteyen? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.3' üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Yetkiler

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunla verilen görevleri, kendi yetki ve sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmek üzere Kolluk Gözetim Komisyonu kurulmuştur. Komisyon, İçişleri Bakanlığı bünyesinde sürekli kurul olarak görev yapar.

(2) Komisyon; Müsteşarın başkanlığında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanı, Kurul Başkanı, Bakanlık I. Hukuk Müşaviri, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürü, Üniversitelerin ceza ve ceza usûl hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri arasından Bakanın teklif edeceği üç aday ile baro başkanı seçilme yeterliğine sahip serbest avukatlar arasından Adalet Bakanının teklif edeceği üç aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek birer üyeden oluşur.

(3) Öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin, seçilmelerinden önceki son beş yıl içinde herhangi bir siyasî partiye üyelik veya başka türde bir görev ilişkilerinin bulunmaması şarttır.

(4) Komisyon üyeliklerine öğretim üyeleri ile serbest avukatlar arasından seçilecek üyelerin görev süresi dört yıldır. Süresi dolan üyeler, aynı usûlle yeniden seçilebilir. Bu üyeler, üyelikleri süresince Komisyondaki görevlerinden alınamazlar. Ancak, üyeler, ciddi bir hastalık veya sakatlık nedeniyle iş göremez hâle gelmeleri veya görevlendirmeye ilişkin şartları kaybetmeleri ya da seçilmeleri sırasında bu şartları taşımadıklarının daha sonra tespit edilmesi hâlinde, görevlendirildikleri usûle göre süreleri dolmadan görevlerinden alınırlar. Bu üyelerin Komisyondaki

görevlerinden doğan suçlarından dolayı, özel kanunlarındaki hükümler uygulanır. Komisyonun bu üyeleri mazeretsiz olarak arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde toplam dört toplantıya katılmadıkları takdirde, Komisyon kararıyla üyelikleri sona erer. Bu fıkra da belirtilen nedenlerle veya başka herhangi bir nedenle boşalan üyelikler için, ilgisine göre ikinci fıkra da belirtilen usûle göre en geç bir ay içinde yeni görevlendirme yapılır. Bu şekilde görevlendirilen üyeler, yerine görevlendirildikleri üyenin görev süresini tamamlar.

(5) Komisyon, bu Kanunla verilen görev ve yetkileri, kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirir. Hiçbir organ, makam, merci veya kişi Komisyonun kararlarını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Efendim, madde üzerinde söz isteyen?

OĞUZ OYAN (İzmir) – Sayın Başkan, biraz önce geneli üzerinde konuşurken bu maddeye özel olarak değinmiştim. Gerçekten, bu birinci fıkranın 2'ci bendinde -ya da ikinci fıkra- Komisyonun bileşimi açısından ciddi bir sıkıntı olduğunu düşünüyorum. Yani burada hadi bir sözümüz olmasın müsteşarın varlığına, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanına, Kurul yani Mülkiye Teftiş Kurulu Başkanına, Bakanlık 1. Hukuk Müşavirine, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürüne. Fakat bunun ötesinde, hiç olmazsa ondan sonra gelen üyelerin seçiminde Bakan ve Bakanlar Kurulunu devreden çıkaralım. Yani orada biraz da bağımsız bir yapıdan gelsin üyeler yani zaten çoğunluğu sağlayamazlar, yeterince çoğunluk orada oluşuyor yani bir ara yol bulalım. Bizim size verdiğimiz önerge de şimdi okunacak.

Şimdi, Bakanın teklif edeceği 3 aday ile... Okuyayım baştan: “Üniversitenin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyeleri arasından Bakanın teklif edeceği 3 aday ile baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip serbest avukatlar arasından Adalet Bakanının teklif edeceği 3 aday arasından Bakanlar Kurulunun seçeceği birer üye.” Tamamen yürütmeye veriyor her şeyi.

Önerge gelecek önünüze, onu da açıklamış olayım. Şimdi biz şunu öneriyoruz: Hiç olmazsa burada üniversitelerin... Yani şunu söylüyoruz: “Kuruluş sırasına göre en eski üç hukuk fakültesinin ceza ve ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyelerinin kendi aralarından seçecekleri 3 aday -gene Bakanlar Kuruluna bırakacağız- ile Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun Baro Başkanı seçilme yeterliliğine sahip ve daha önce kolluk güçlerinde görev yapmamış -yani bu önemli bir kriter- serbest avukatlar arasından önereceği 3 aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek birer üye ile insan hakları dernek ve vakıf başkanlarının ve kadın örgütlerinin kendi aralarında seçecekleri birer üyeden oluşur.” biçiminde. Yani buraya 2 üye, 7'yi 9'a...

BAŞKAN – Sayıyı da artırmış mı oldunuz?

OĞUZ OYAN (İzmir) – Sayıyı artırıyoruz, 7’yi 9’a çıkaran bir şey bu. Yani böylece, insan hakları dernek ve vakıflarının kendi aralarında seçecekleri üye, bu kim olur bilmem ama en azından daha bağımsız bir yapı olur. Kadın örgütlerinin -çünkü herhâlde Aylin Hanım şimdi onu açıklayacak yani bu cinsiyet eşitsizliğini de gidermek amacıyla- kendi aralarında... Bu aslında kolluk güçleri içinde de var bu cinsiyet sorunları. Yani polis kadın, polis asker, dolayısıyla orada da bu sorunlar kötü muameleye maruz kalmalar olabiliyor. Tabii, vatandaş açısından, karakola giden bir kadına karakolda dayak atılması cinsiyet eşitsizliğini çok daha vurgulu hâle getiriyor. Dolayısıyla, böyle bir yapının oluşmasıyla, ben, daha bağımsız bir kurulun, komisyonun oluşacağını düşünürüm.

Tabii, bu arada söz almışken, bunun üçüncü fıkrasındaki “öğretim üeleriyle serbest avukatlardan seçilecek üyeler” derken aslında öğretim üelerinin de burada kolluk güçleri içinde görev almamış, daha önce görev yapmamış olanlardan olmasının önemini vurgulamak isterim. Çünkü bu da giderek sayısı artan öğretim üyesi ama daha önce kolluk güçlerindeydi, bu yapıyı bozar diye düşünüyoruz. Yani bir de çelişkiyi tekrar vurgulayayım. Siyasi partiye üyelik şartı burada aranmıyor burada ama ikinci şeyde yürütmenin ezici bir ağırlığı var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun.

Halide Hanım...

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Efendim, sanıyorum Komisyonun gerçekten görevini anlarsak bu önergelerin bir kısmının da çok anlamlı olmadığını düşünüyorum. Çünkü komisyon diyor ki: “Ben kendi iç işleyişimi, disiplin kurallarını, nasıl çalışacağımı belirleyeceğim.” Dışarıdaki bir adam gelip de polisin disiplin suçunu hangi tecrübe, hangi birikim, hangi kanaatle belirleyecek? Eğer bu komisyon sivil kurum arasındaki bir ilişkiyi belirleseydi o zaman çok doğru olacaktı bu önergeler ama öyle bir şey söz konusu değil.

BAŞKAN – Peki efendim, teşekkür ediyoruz.

Aylin Hanım...

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan ve değerli Bakanlık üeleri; şimdi, komisyonda özellikle kadın örgütlerinin belirleyeceği bir ismin bulunmasını ekledik. Bunun çok gerekli bir unsur olduğunu düşünüyorum. Az önce telefonda olmamın nedeni de İzmir’de yaşanan bir olayla ilgili detayları almaktı. Bir anımsatma yapma açısından, hatırlayacağınız gibi, gece kulübünde yanında kimliği olmadığı için tutuklanan kadınlar, İzmir’de bir karakolda son derece vahşi bir muameleye maruz kalıyorlardı ve daha sonrasında bu kadınlara verilen ceza, polislere, kolluk güçlerine verilen cezadan çok daha yüksekti. Aynı zamanda kadınlarımız için polisler “Kadınları kameraların önünde dövmeyin.” gibi bir nasihatta bulunulmuştu. Yani kameranın önünde olmamak kaydıyla dövmek serbest gibi bir anlam çıkıyor.

Onun için kurulda, mutlaka ve mutlaka, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin önünde durabilmek adına bir kadın derneği temsilcisinin yer almasının olmazsa olmaz bir faktör olduğunu düşünüyoruz. Onu özellikle bilgilerinize arz etmek istedik.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Aykan Bey...

AYKAN ERDEMİR (Bursa) – Sayın Başkan, çok kısaca, bu daha önce kolluk kuvvetlerinde görev yapmamış olmayı açıklamak istiyorum, gerekçelendirmek istiyorum. İngiltere örneğinde de böyle bir beklenti vardı. Burada bir çıkar çatışması söz konusu olabilir. Eski, birlikte görev yaptığı mesai arkadaşlarıyla ilgili karar almak durumunda kalabilir öğretim üyeleri ve avukatlar. Dolayısıyla, birazdan vereceğimiz önergede hem akademisyenler için hem avukatlar için böyle bir istisnai durum yarattık.

BAŞKAN – O zaman siz bütün kamudaki disiplin sistemi mekanizmasını değiştirmeyi teklif ediyorsunuz, sadece burayı değil.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Dışarıdakilerin bir de yani konunun dışındaki herkesin...

BAŞKAN – Yani üniversitedeki disiplin soruşturmasını üniversite mensupları yapıyor. Zor bir durum tabii.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Sayın Başkan, ayrıca Bakanlık görevlileri içerisinde hiç kadın olmaması da ilginç bir rastlantı.

BAŞKAN – Bundan sonra olacak yani bizim attığımız adımlarla bundan sonra olacak.

Yüksel Hocam, buyurun.

YÜKSEL ÖZDEN (Muğla) – Ben şöyle Kurul üyelerini sıralamaya çalıştım: Müsteşar, İnsan Hakları Kurulu Başkanı... Kurul Başkanı diye bir şey var, hangi kuruldu bu?

BAŞKAN – Teftiş Kurulu. Yukarıda zikredildiği için efendim, tanımlarda zikredildiği için Hocam anlaşılmadı.

YÜKSEL ÖZDEN (Muğla) – Kim Kurul Başkanı? Teftiş Kurulu Başkanı.

BAŞKAN – Evet. Tanımlarda olduğu için.

YÜKSEL ÖZDEN (Muğla) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Murat Bey, bir şey mi ilave edeceksiniz?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Az önce bayan konusuyla ilgili, bizim ekibimizde 15 kişi var. İçişleri Bakanlığı Jandarmadan bayan personelimiz var efendim. Arka sırada oturduğu için ben açıklama yapmak istedim.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Alt kademelerde. Yukarı çekin onları, çekin, Kurula bir tane bayan koyun. İçeride mutlaka bir bayan olsun.

BAŞKAN – Madde üzerinde başka söz talebi? Yok.

Bir önerge var, okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/584 Esas Numaralı Kanun Tasarısının 3'üncü maddesinin (2)'inci fıkrasında yer alan "Ceza İşleri Genel Müdürü," ibaresinden sonra gelen bölümün "kuruluş sırasına göre en eski üç hukuk fakültesinin ceza veya ceza usul hukuku ana bilim dallarında görevli öğretim üyelerinin kendi aralarından seçecekleri ve daha önce kolluk güçlerinde görev yapmamış üç aday ile Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip ve daha önce kolluk güçlerinde görev yapmamış serbest avukatlar arasından önereceği üç aday arasından Bakanlar Kurulunca seçilecek birer üye ile insan hakları dernek ve vakıf başkanları ve kadın örgütlerinin kendi aralarından seçecekleri birer üyeden oluşur." şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aylin Nazlıaka

Ankara

Aykan Erdemir

Bursa

Oğuz Oyan

İzmir

Gerekçe:

Komisyonun tamamen yürütme denetiminde olmasının doğurduğu bağımlı yapının görece yumuşatılması ve Komisyonun bağımsız üyelerce takviye edilmesi ve cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan kötü muamelenin engellenmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Önerge üzerinde herhangi bir söz talebi? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

Görev ve yetkiler

MADDE 4- (1) Komisyonun görev ve yetkileri aşağıda belirtilmiştir:

a) Kolluk şikâyet sisteminin işleyişine dair ilkeleri tespit ederek, bunlarla ilgili olarak Bakanlığa önerilerde bulunmak, bu konudaki uygulamaları izlemek ve sistemin işleyişinde kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak.

b) Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarından dolayı gerektiğinde yetkili merciler tarafından haklarında disiplin soruşturması yapılmasını istemek.

c) Kolluk şikâyet sisteminin işleyişiyle ilgili konularda teftiş ve denetim yapılması için Bakanlığa önerilerde bulunmak, bu teftiş ve denetimler sonucunda düzenlenen raporları değerlendirmek, tespit edilen eksiklikler konusunda alınması gereken idarî tedbirleri belirleyerek Bakanlığa önermek ve bu raporlardan uygun gördüklerini kamuoyuna açıklamak".

ç) Merkezî kayıt sisteminin etkili bir şekilde işlemesi ve geliştirilmesi için Bakanlığa önerilerde bulunmak ve bu sistemin işleyişini izlemek.

d) Merkezî kayıt sisteminden elde edilecek veri ve bilgilere ilişkin istatistikler hazırlamak, veri tabanı oluşturmak, elde edilen veri ve bilgilerin analizini yapmak veya yaptırmak, strateji belirlenmesine ve uygulamaya ilişkin önerilerde bulunmak ve gerekli görülen hâllerde bu analizlerin sonuçlarını kamuoyuna duyurmak.

e) Görev alanına giren konularda tespit, görüş ve öneriler içeren yıllık raporlar hazırlamak ve bu raporları her yıl Mart ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ile Başbakanlığa göndermek ve kamuoyuna açıklamak.

f) Kolluk görevlilerinin çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik araştırmalar yapmak veya yaptırmak, kolluk hizmetlerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik olarak yapılan çalışmaları izlemek, değerlendirmek ve bu konularda Bakanlığa önerilerde bulunmak.

g) Kolluk etik ilkelerinin uygulanmasını izlemek; bu ilkelerin etkin bir şekilde uygulanması konusunda yetkili makamlara önerilerde bulunmak ve bu konuda kolluk teşkilâtı ve diğer ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak.

ğ) Kolluk şikâyet sistemine kamuoyunun duyduğu güveni ölçmek ve halkın sisteme ilişkin görüş ve düşüncelerini değerlendirmek amacıyla en az iki yılda bir olmak üzere kamuoyu araştırmaları yapmak veya yaptırmak.

h) Görev alanına giren konularda üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve ilgili sivil toplum kuruluşları ile iletişim kurmak ve işbirliği yapmak.

ı) Kolluğun hizmet içi eğitim programlarıyla ilgili olarak yetkili birimlere görüş bildirmek ve önerilerde bulunmak.

i) Görev alanına giren konularla ilgili mevzuat düzenlemeleri hakkında görüş bildirmek.

(2) Kolluk görevlilerinin disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum veya davranışlarıyla ilgili ihbar ve şikâyetlerin Komisyona intikal etmesi veya Komisyon tarafından re'sen öğrenilmesi üzerine, Komisyon, Kurul Başkanlığından, söz konusu ihbar veya şikâyetlerin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde disiplin soruşturması açılmasını isteyebilir. Bu istem üzerine, Kurul Başkanlığınca genel disiplin hükümlerine göre işlem yapılır.

(3) Daha önce disiplin amirlerince disiplin soruşturması yapılmasına gerek görülmemiş olan ihbar veya şikâyetler hakkında da ikinci fıkra hükümleri uygulanır.

(4) Birinci fıkranın (d) ve (e) bentleri uyarınca kamuoyuna yapılacak açıklamalarda, 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununda yer alan sınırlamalar dikkate alınır.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz talebi var.

Aylin Hanım...

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Burada bizim dikkat çekmek istediğimiz iki konu var: Bir tanesi, 4'ncü maddenin ikinci fıkrasında söz konusu ihbar veya şikayetlerin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde disiplin soruşturması açılması istenebileceği ifadesine yer verilmiş. Neden otuz gün beklemek gerektiği konusunu tanımlayamadık.

BAŞKAN – Otuz gün mecburiyet mi veriyor?

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Öyle bir mecburiyet veriyoruz. “Otuz gün içinde disiplin soruşturması açılmasını isteyebilir.” diyor.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Birinci gün de olabilir, otuzuncu gün de. En geç otuz gün içinde.

BAŞKAN – Yani, onun için orada...

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Tamam, yanlış bir algı oluşmuş, peki.

Bir de gene 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde “Kolluk görevlilerinin işledikleri iddia edilen suçlardan veya disiplin cezasını gerektiren eylem, tutum ve davranışlardan dolayı gerektiğinde yetkili merciler tarafından haklarında disiplin soruşturması yapılmasını istemek.” diye bir ifadeye yer verilmiş. Burada “gerektiğinde” tabii çok muğlak ve aynı zamanda keyfîyet de içeren bir ifade olduğu için biz bunun “yeterli tanık ve kanıt olması ön koşuluyla” şeklinde değiştirilmesini öneriyoruz. Oldukça makul bir öneri olması nedeniyle, ben, burada, parti gözetmeksizin oylamada arkadaşlarımızın katkı sağlayacağına inanıyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bu konuda Bakanlığımız bir şey söylemek ister mi önergeden önce?

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Bence mantıklı bir teklif gibi görülüyor arkadaşlar, bir bakın bakalım.

BAŞKAN – İsterseniz önergeyi okutalım size de söz verelim.

Önergeyi okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/584 Esas Numaralı Kanun Tasarısının 4'üncü maddesinin (1)'inci fıkrasının b bendinde yer alan "gerektiğinde" ibaresinin "yeterli tanık ve kanıt olması koşuluyla" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aylin Nazlıaka
Ankara

Oğuz Oyan
İzmir

Aykan Erdemir
Bursa

Gerekçe:

Değişiklik ile ifadedeki muğlaklığın ve uygulamada oluşabilecek keyfiliğin giderilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN – Hükûmet katılıyor mu önergeye?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Katılıyoruz Başkanım.

Şu açıklamayı yapabiliriz: Burada ihbar ve şikâyetlerin mutlaka hepsinin, çok dört dörtlük, böyle ayağı yere basar şeklinde olmadığı için bir değerlendirmenin neticesinde bu, “gerektiğinde” bir değerlendirmeye yönelik bir kelime ama...

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Önerge sınırlar mı diyorsunuz?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Efendim, bir de o var.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz, ben şöyle bir şey söyleyeyim. Aylin Hanım çok iyi niyetle bunu söylüyor ama...

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Tersine döner mi efendim o zaman?

BAŞKAN – Yani “gerektiğinde” deyince delil ve şeyleri değerlendirecek... Yeterli delil olmasa da bir soruşturma müsaadesi çıkabilir ama siz sınırlıyorsunuz. Yoksa bu şeyin bizim için herhangi bir mahzuru olmaması gerekir Avrupa Birliği uyumu açısından baktığımızda ama önergenizi gene de oya koyacağız, takdir sizin.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Sayın Başkan, cehenneme giden yol iyi niyet taşlarıyla döşeliymiş. O yüzden, iyi niyet üzerinden değil ama burada keyfiyete yönelik olarak bir aksiyon alınmasının sınırlandırılması açısından biz bu teklifi önemli görüyoruz.

BAŞKAN – Yani sizin iyi niyetinizden zerre kadar şüphemiz yok.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Yok tabii ama sadece iyi niyetle değil, aynı zamanda mantık çerçevesinde de...

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – “Yeterli” kelimesi var mı orada?

BAŞKAN – Var.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Yok, “gerektiğinde” diyor, o da çok keyfî bir uygulamaya da çok rahatlıkla ortam sağlayabilir.

BAŞKAN – Aylin Hanım, “Sözüm Meclisten dışarı.” derler, benim sözüm Meclisten de içeri olsun yani bundan sonra bu tür hep iyi niyetle bakacak olursak eğer...

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Hem de mantıkla...

BAŞKAN – Dolayısıyla, “gerektiğinde” işi bana daha makul geliyor ama takdir sizin.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Her iki ifade de korunabilir.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Başkanım, ben söz alabilir miyim?

BAŞKAN – Halide Hanım...

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Mutlaka iyi niyetli ama Aylin Hanım sınırlıyor, şimdi biz Kadına Karşı Şiddet Yasası’nı çıkardık, orada bir ifade var mesela. “Kadına karşı şiddet söz konusu olduğunda kanıt ve delil aranmadan” diye bir ifade var. Eğer bunu koyduğumuz zaman, orada genişlettiğimiz alanı buraya geldiğimizde daraltmış oluyoruz.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – O zaman iki ifadeye yer versek nasıl olur?

BAŞKAN – Düzenleme yapalım, benim katıyen itirazım yok o şeye. Muğlak ifadeler bizi de zaman zaman şey ediyor. Biraz sonra bizim bir önergemiz gelecek göreceksiniz. “Bizim” derken önceden çalışarak şey yaptığımız.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – “Gerektiğinde ve/veya” biçiminde oluyor.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – “Ve/veya” diyebiliriz.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – “Yeterli tanık ve kanıta bağlı olarak gerektiğinde.”

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – “Gerektiğinde ve/veya.” Yeterli tanık ve kanıt olması...

BAŞKAN – Şimdi, o zaman Sevgi Hanım buna göre önergeye bir şekil versin, size en son hâlini okusun.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Olur.

BAŞKAN – Bu konuda başka söz almak isteyenlere söz verelim.

Buyurun Murat Bey.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Efendim, Sayın Vekilimizin söylediği, şimdi, somut delil meselesi olmazsa açamama gibi, soruşturma açılmaması gibi bir sonuç doğurabilir ama belki şunu ifade edebilir miyiz efendim bir orta yol olarak: Yani orada da delilin gene bir takdiri, değerlendirilmesi söz konusu öyle olduğunda da cümle ama çok açık delil varsa yani şüphesiz -artık bunu nasıl ifade edersek- belki o zaman “her hâlükârda açılır” gibi belki bir orta yol bulunabilir mi?

BAŞKAN – O olmaz öyle.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Orada biz “Kanıt aranmaksızın.” diye bir ifade kullandık, bunu yok etmiş olur.

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜLKİYE TEFTİŞ KURULU BAŞKAN YARDIMCISI CUMHUR ÇİLESİZ – Efendim, 7’nci maddenin (2)’nci fıkrasında zaten konu açıklığa kavuşuyor efendim. Diyoruz ki ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ilgili olduğu kişi ve olayların belirtilmesi, iddiaların ciddi bulgu ve belgelere dayanması vesaire, vesaire.

Zaten bu şartlar var efendim, “zorunludur.” diyoruz.

Dikkatlerinize sunuyorum efendim. Takdir Komisyonun.

BAŞKAN – Önerge geri çekilmiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi okutuyorum:

Çalışma usûl ve esasları

MADDE 5- (1) Komisyon, en az ayda bir defa olmak üzere, gerekli hâllerde toplanır. Toplantıları Başkan yönetir. Komisyon, Başkanın isteğiyle veya Başkan dışında en az üç üyenin birlikte talep etmesi hâlinde, Başkan tarafından olağanüstü toplantıya çağrılır. Başkanın, izin, hastalık veya başka bir nedenle görevde bulunmadığı hâllerde Kurul Başkanı, Başkana vekâlet eder.

(2) Komisyon, en az beş üyenin hazır bulunması ile toplanır ve en az dört üyenin aynı yöndeki oyuyla karar alır. Kararlarda çekimser oy kullanılamaz.

(3) Toplantı gündemi Başkan tarafından belirlenerek, toplantıdan en az üç gün önce üyelere bildirilir. Gündeme yeni madde eklenebilmesi için toplantıda üyelere birinin öneride bulunması ve önerilen maddenin Komisyon tarafından kabul edilmesi gerekir.

(4) İhtiyaç duyulması hâlinde, gündemdeki konularla ilgili olarak görüşlerinden yararlanılmak üzere, kamu görevlileri, özel kuruluşların temsilcileri veya uzmanlar, Başkan tarafından Komisyon toplantılarına davet edilebilir. Ancak, Komisyon kararları, toplantıya dışarıdan katılanların yanında alınmaz.

(5) Komisyon kararları tutanakla tespit edilir ve karar tutanağı, toplantı esnasında veya en geç toplantıyı izleyen beş iş günü içinde, toplantıya katılan tüm üyeler tarafından imzalanır.

(6) Başkan ve üyeler, kendileri, eşleri, evlatlıkları ve üçüncü derece dâhil, üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci derece dâhil, ikinci dereceye kadar kayın hısımlarıyla ilgili veya kişisel menfaat ilişkisi içinde oldukları konularda müzakere ve oylamaya katılamaz. Bu durum karar metninde ayrıca belirtilir.

(7) Aksi kararlaştırılmadıkça, Komisyon toplantılarındaki müzakereler gizlidir.

(8) Komisyon, gerekli gördüğü durumlarda kararlarını, kişisel verilerin gizliliği ilkesine uygun olarak uygun vasıtalarla kamuoyuna duyurabilir.

(9) Bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşları, kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, Komisyonun istediği bilgi ve belgeleri talebi hâlinde Komisyona vermek zorundadır.

(10) Komisyonun faaliyetleri ve diğer ihtiyaçları ile yolluk giderleri için, her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine gerekli ödenek konulur.

(11) Başkan ve üyeler ile bu Kanunla verilen görevleri yürüten personel, görevlerini yerine getirmeleri sırasında edindikleri gizli bilgileri, kişisel verileri, ticarî sırları ve bunlara ilişkin belgeleri, kanunlarla yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklayamazlar ve kendilerinin veya üçüncü kişilerin yararına kullanamazlar. Bu yükümlülük, görevden ayrılmalardan sonra da devam eder.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Dolayısıyla, madde üzerinde bir önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/584 Esas Numaralı Kanun Tasarısının 5'inci maddesinin (8)'inci fıkrasında yer alan "gerekli gördüğü durumlarda" ibaresinin "gerekçeli" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Aylin Nazlıka
Ankara

Oğuz Oyan
İzmir

Aykan Erdemir
Bursa

Gerekçe:

Mevcut Tasarıda kararların yalnızca "gerekli görülen" durumlarda ve "gerekçesiz" olarak duyurulacak olması, Avrupa Birliği'nin şeffaflık ve kamuoyuyla bilgi paylaşımı beklentilerini ve standartlarını karşılamaktan uzaktır.

BAŞKAN – Önerge üzerinde görüşme açacağım ama Hükûmet önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Tam anlayamadık Sayın Başkan.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Bir daha okuyun.

BAŞKAN – Lütfen...

Tasarısının 5'inci maddesinin (8)'inci fıkrasında yer alan "gerekli gördüğü durumlarda" ibaresinin "gerekçeli" olarak değiştirilmesi.

BAŞKAN – Ben, önce Oğuz Bey'e söz veriyorum, sizin kanaatiniz için bekliyorum.

Oğuz Bey, buyurun lütfen.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Sayın Başkan, bir usul sorunu var burada işleyişle ilgili. Önergelerin hem bir fotokopisini görüşmeden önce bize, önerge verenlere gelmesi gerekiyor hem de Hükûmet kanadına gitmesi gerekiyor yani okunarak değil de görerek...

BAŞKAN – Efendim, bunun sebebi, önergelerin bize çok geç gelmesi. Siz de takdir edersiniz yani. Çünkü önergeyi burada arkadaşlar hazırlıyorlar.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Bu geldi...

BAŞKAN – Hayhay, yine de yapalım.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Bir de Hükûmet görüşünü son iki önergede soruyorsunuz, daha önceki önergede sormamıştınız.

BAŞKAN – Sordum efendim.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Şimdi bununla ilgili gerekçe de okundu Başkan, dolayısıyla söyleyeceğimiz fazla bir şey yok. Yani belki bu zaman içinde Sayın Müsteşar okumuş olabilir. Şu madde (8)'inci bendi şu hâle getiriyoruz: Komisyon gerekçeli kararlarını kişisel verilerin gizliliği ilkesine uygun olarak uygun vasıtalarla kamuoyuna duyurabilir. Yani kamuoyuna duyurduğunuz kararların gerekçeli olması gibi bir şeyi getiriyoruz. Yani kamuoyuna duyuracak nitelikte kararları - yani kişisel verilerin gizliliğini gözeterek- gerekçeli, hiç olmazsa kamuoyu da bu gerekçeyi öğrensin anlamında bir önerge bu.

BAŞKAN – Evet, Hükûmet önergeye katılıyor mu arkadaşlar?

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Yalnız, burada bir şey söyleyeyim: Şimdi, Oğuz Hocam, sizin okuduğunuz şekliyle “gerekçeli kararlarını” denildiği zaman her türlü, bütün kararlarını açıklar şeklinde...

OĞUZ OYAN (İzmir) – Müsaade eder misiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

OĞUZ OYAN (İzmir) – Anlıyorum tabii, o kaygıyı gidermek açısından şöyle yapabiliriz: Komisyon gerekli gördüğü durumlarda gerekçeli kararlarını kişisel verilerin gizliliği diye...

BAŞKAN – Peki, önergenin...

YÜKSEL ÖZDEN (Muğla) – Buradan kast nedir, ben hâlâ anlamış değilim. Yani burada bir komisyon oluşturuyoruz ve takdir bırakıyorsun. Gereği de kondu. Yani amaçlanan şeyi tam anlamış değilim. Yani ne yapmış oluyoruz, oraya gerekçeli kararın açıklanmasında neyi amaçlıyoruz?

OĞUZ OYAN (İzmir) – Şimdi, Yüksel Bey'in sorusuna cevaben söz aldım. Aslında “Niçin gerekçeli sözünü koyuyoruz, çok anlaşılmadı.” dedi. Şimdi, gerekli gördüğü durumlarda kararlarını kamuoyunu duyuruyor ya, kararı kuru bir karar olarak duyurmak var yani bu kişi hakkında şu işlem yapılmıştır. Peki, neden yapılmıştır? Yani eğer duyuruyorsak kamuoyuna, hiç olmazsa kamuoyu da onun gerekçesini öğrenmeli. Zaten hepsini açıklamıyorsunuz, bir kısmını açıklayacaksınız.

BAŞKAN – “Suçun mahiyetini bilmeli.” diyorsunuz.

Bir problem yok.

Efendim, önerenin son hâlini bir daha okutuyorum bir yanlış anlaşılma olmaması açısından:

Tasarının 5'inci maddesinin (8)'inci fıkrasında yer alan "gerekli gördüğü durumlarda" ibaresinden sonra gelmek üzere "gerekçeli kararlarını" ibaresini eklenmesini arz ve teklif ederiz.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – “Karar” var zaten “gerekçeli” ibaresi...

BAŞKAN - ...gerekli gördüğü durumlarda gerekçeli kararlarını...

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – “Kararları” var zaten Başkanım.

KOMİSYON UZMANI – Sadece “gerekçeli” ibaresi.

BAŞKAN – Tamam.

Önergeyi bu hâliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Hayırlı olsun.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

KOMİSYON UZMANI – Maddeyi kabul edilen önergeyle birlikte...

BAŞKAN - Önerge doğrultusunda elbette ki.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Merkezî kayıt sistemi

MADDE 7- (1) Komisyon ile bağlı kuruluşlar, valilikler ve kaymakamlıklar arasında, kolluk görevlileri hakkında idarî mercilerce yürütülen ceza ve disiplin işlemleriyle ilgili olarak, dördüncü fıkarda belirtilen bilgilerin kaydedilmesi ve yapılan uygulamaların izlenmesi amacıyla, Bakanlıkça merkezî kayıt sistemi kurulur. Kolluk görevlileri hakkında Komisyona ve/veya diğer idarî mercilere yapılan her türlü ihbar ve şikâyet, merkezî kayıt sisteminden bir numara verilerek kayıt altına alınır ve bu numara ihbar veya şikâyetle bulunan kişilere tebliğ edilir. İdarî merciler tarafından re'sen tespit edilen ve işlem yapılmasını gerektiren fiil ve haller için de merkezî kayıt sisteminden bir numara verilir.

(2) İhbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ilgili olduğu kişi veya olayların belirtilmesi, iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması, dilekçe sahibinin adı, soyadı ve imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının doğru olarak bildirilmesi zorunludur. Bu şartları taşımadığı, doğrudan veya yapılan araştırma sonucunda anlaşılan ihbar ve şikâyetlerle ilgili olarak, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce veya disiplin amirlerince, 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ya da disiplin mevzuatına göre işlem yapılmaz ve bu durum ihbar veya şikâyetle bulunan kişilere bildirilir. Ancak iddiaların sıhhatinin şüpheye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması halinde adı, soyadı, imzası ile iş veya yerleşim yeri adresinin ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik

numarasının doğruluğu şartı aranmaz. İşleme konulmayan ihbar ve şikâyetlerle ilgili bilgiler de merkezî kayıt sistemine işlenir. İhbar veya şikayette bulunan kişilerin kimlik bilgileri gizli tutulur.

(3) Merkezî kayıt sistemine işlenen veriler, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu uygulamasında kişisel veri sayılır.

(4) Merkezî kayıt sistemine, ihbar veya şikâyetle konu olayın özeti ve yapılan işlemlerin yanı sıra, mevcut ise dilekçe sahibinin adı ve soyadı ile iş veya yerleşim yeri adres bilgileri ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası işlenir. Bu bilgilere ilaveten, ihbarcı veya şikâyetçinin isteğine bağlı olarak merkezî kayıt sistemine işlenecek kişisel bilgiler ile bu sistemin işleyişine ilişkin usûl ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

BAŞKAN – Madde üzerinde söz isteyen? Yok.

Madde üzerinde bir önerge var, okutuyorum:

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 1/584 Esas Numaralı Kanun Tasarısının 7'nci maddesinin (2)'nci fıkrasında yer alan "belgelerle" ibaresinin "delillerle" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cahit Bağcı
Çorum

Afif Demirkıran
Siirt

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Gerekçe...

Gerekçe:

Delil kavramı ceza hukukunda daha geniş bir kavram olup, belge kavramı delillerin sınıflandırılmasında, belge delili denilen ve adli tıp raporları, fotoğraf veya video görüntüsü, adli zabıtlar ve çeşitli soruşturma raporları gibi belgeye dayalı olanları ifade etmektedir. Tasarı metninde yer alan "belgelerle" ibaresi iddiaların ancak belge sayılan delillerle ortaya konulmasını gerektirmektedir. Yapılan değişiklikle, iddiaların belge dışındaki vasıtalarla da ortaya konulmasına olanak sağlayacaktır.

BAŞKAN – Anladığım kadarıyla bu genişletiyor kapsamı. Yani bizim komisyon olarak çalıştığımızda böyle olursa daha iyi olur dediğimiz bir önerge.

Hükûmet önergeye katılıyor mu?

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI MURAT KOCA – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Katılıyor.

Önerge üzerinde söz isteyen? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum kabul edilen önerge doğrultusunda: Kabul edenler... Etmeyenler... Edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

Ön inceleme ve disiplin soruşturması işlemleri

MADDE 8- (1) Ön inceleme ve disiplin soruşturması işlemleri aşağıdaki usûle göre yürütülür:

a) Kolluk görevlilerinin suç işledikleri yönünde 7 nci maddenin ikinci fıkrasındaki şartlara uygun herhangi bir ihbar veya şikâyet alındığında ya da böyle bir durum doğrudan öğrenildiğinde, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerce ve/veya disiplin amirlerince 4483 sayılı Kanun ve/veya kolluk görevlilerinin tâbi oldukları disiplin mevzuatı uyarınca gerekli işlemler yerine getirilir.

b) Kolluk görevlilerince işlendiği iddia edilen veya doğrudan öğrenilen; öldürme, kasten yaralama, işkence, zor kullanma yetkisine ilişkin sınırın aşılması ve suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçları ile örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen suçlarla ilgili ön incelemelerin ve/veya disiplin soruşturmalarının mülkiye müfettişleri tarafından yapılması esastır. Olayın niteliğinin gerektirdiği hâllerde, ön incelemeyi ve/veya disiplin soruşturmasını yürüten mülkiye müfettişleriyle birlikte görev yapmak üzere bağlı kuruluşların müfettişleri de görevlendirilebilir. Söz konusu suçlarla ilgili ön incelemeler ve/veya disiplin soruşturmalarının valiliklerce veya kaymakamlıklarca yapılması hâlinde, bu işlemler imkânlar ölçüsünde mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan görevliler tarafından yürütülür.

c) Ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmasını icra etmek üzere mülkiye müfettişi görevlendirilmesi durumunda, diğer idarî mercilerde başlatılmış olan ön inceleme ve/veya disiplin soruşturmaları, mülkiye müfettişine devredilir.

ç) Cumhuriyet savcılarının doğrudan soruşturma yapabilmelerine ilişkin özel hükümler saklıdır.

(2) Kurul Başkanlığınca, bu madde ve 4 üncü madde hükümleri çerçevesinde verilen görevleri yürütmek üzere yeteri kadar mülkiye müfettişi tahsis edilir. Bu müfettişlere bu görevlerinin haricinde başka bir görev verilmez ve bunlar görev alanlarıyla ilgili konularda düzenli hizmet içi eğitime tâbi tutulurlar. Bu müfettişlerin belirlenmesine ilişkin esaslar, görevlendirilme yöntemi ve

hizmet içi eğitimleri ile benzeri hususlar, Bakanlık tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak yönetmelikle düzenlenir.

(3) Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personelinin askerî görevleri dışındaki görevlerini ilgilendiren ve disiplin cezasını gerektiren fiilleri tespit edildiğinde, Bakanın emri veya onayı üzerine mülkiye müfettişlerince gerekli idarî soruşturma yapılır ve bir rapor düzenlenerek Bakanlık aracılığıyla anılan komutanlıklara gönderilir. Mülkiye müfettişlerince yapılan bu idarî soruşturmalar, 16/6/1964 tarihli ve 477 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinde belirtilen disiplin hazırlık soruşturması niteliğindedir. İdarî soruşturmalar sonucunda, nezdinde disiplin mahkemesi kurulan komutan veya askerî kurum amiri, 477 sayılı Kanunun 15 inci maddesi hükmü gereğince işlem yapar ve bağlı olduğu komutanlık vasıtasıyla sonuç hakkında Komisyona bilgi verir.

(4) Cumhuriyet savcıları, kolluk görevlileri hakkında görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlar ile kişisel suçları sebebiyle soruşturma başlatmaları hâlinde, durumu, personelin ilgisine göre, Bakanlığa, valiliğe veya kaymakamlığa en geç yedi iş günü içerisinde bildirir. Bakanlık, valilik ve kaymakamlıklar ile idarî soruşturmayı yürüten görevliler, soruşturmanın gizliliğine zarar verilmemesine yönelik gerekli tüm tedbirleri alır.

(5) Şikâyetçi ile ihbar veya şikâyet edilen kolluk görevlileri, yapılan disiplin soruşturmasının safahatı hakkında, ilgisine göre Bakanlık, valilik veya kaymakamlıklarca en az iki ayda bir bilgilendirilir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Madde üzerinde söz isteyen?

Aylin Hanım...

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Sayın Başkan, hakikaten çok önemli bir kanun olduğu için sürekli böyle söz alıyoruz. Burada 8’inci maddenin (1)’inci fıkrasının (b) bendinde şöyle bir ifade var: “Söz konusu suçlarla ilgili ön incelemeler ve/veya disiplin soruşturmalarının valiliklerce veya kaymakamlıklarca yapılması hâlinde, bu işlemler imkânlar ölçüsünde mülkî idare amirliği hizmetleri sınıfında bulunan görevliler tarafından yürütülür.” denilmektedir.

Burada “imkânlar ölçüsünde” ifadesi, yine olayı aslında bir muğlaklık katmaktadır. Hani bir söz vardır ya “Elinden geleni değil, yapılması gerekeni yap.” şeklinde. Burada âdetâ valiliklerin ve kaymakamlıkların üzerine düşeni yapmaması hâlini gerekçelendirecek bir ifadeye yer verilmektedir. Onun için biz bu ifadenin kaldırılması gerektiği görüşündeyiz ama önerge sunmadık.

BAŞKAN – İzin vererseniz, ben, bu konuda küçük bir şey söylemek istiyorum.

Komisyon olarak, uzman ve uzman yardımcısı arkadaşlarla kanunu çalışırken öncesinde yaptığımız çalışmada bunu biz de tespit ettik yani bu soruşturma eğer mülki idare amirlerince yapılıncı daha sağlıklı oluyorsa o zaman bu “imkânlar ölçüsünde” ifadesini kaldıralım diye biz de

düşündük fakat bunu Bakanlığa sorduk “Bunu niye koydunuz?” diye. Onlar da şunu söylediler: “Birçok yerde mülki idare amirleri o kadar meşgul oluyorlar ve bazen o kadar az oluyor ki bunlar hep kalıyor geriye. Onun için buraya ‘imkânlar ölçüsünde’ diyerek bir esneklik sağlamak istedik.” dediler.

Ben şahsen burada bir iyi niyet gördüğüm için hazırladığım önergeyi iptal ettim. Takdir sizin, eğer bir önerge vererseniz tabii ki Komisyonumuz bunu görüşür ama ben, isterseniz, öncesinde Oğuz Bey’e söz vereyim. Yani aslında biz önerge hazırladık fakat burada arkadaşlarla konuşunca “Eğer bunu kaldırırsak o zaman hiç soruşturma yapılamama gibi bir durum ortaya çıkıyor.” dediler. Şimdi “imkânlar ölçüsünde” ifadesiyle sıygaya çekebilirsiniz, kardeşim bu imkân varken niye kullanmadın?” diyebiliriz diye düşündüm. Yani bu bir iyi niyetli yorum diyorsanız, evet, öyle yani.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Aklın yolu bir, aynı şeyi fark etmişiz.

BAŞKAN – Oğuz Hocam...

OĞUZ OYAN (İzmir) – Efendim, bu madde vesilesiyle bitiriyoruz burada. Ben, tümü üzerinde söylediğim bir şeyi burada bu maddeyle de ilgili olarak söyleyeyim. Aslında bu tasarı, vatandaşla kolluk güçleri arasındaki ilişkileri gözetim altına almaktan ziyade, kolluk görevlilerinin kendi iç ilişkilerini gözetime almaya yönelik bir tasarı ve bu anlamda eksikliği olduğunu bir daha vurgulamak istedim. AB’nin bizden istediği uyumun bu olmadığını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen madde üzerinde?

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Madde üzerinde değil ama ben de son bir söz alayım.

BAŞKAN – Bitiriyoruz, onun için...

Buyurun efendim.

AYLİN NAZLIAKA (Ankara) – Biteceği için ben de son söz olarak bu yasanın içerisinde toplumsal cinsiyet eşitsizliğine herhangi bir atıfta bulunulmamış olunmasını da eleştiriyorum. Bunun yasada eksik olan bacaklardan biri olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyoruz.

Tabii ki bu tasarının asıl sahibi maalesef İçişleri Bakanlığı. Biz, biliyorsunuz, maalesef tali komisyon olarak çalışıyoruz. Bu konuda çalışmalar var, asli komisyon olsun diye. İnşallah öyle olursa bunu daha detaylandırırız.

Görüşmek istediğimiz maddeler üzerindeki görüşmeleri tamamladık.

8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 8’inci madde kabul edilmiştir.

Bütününü oylayacağım ama bir söz talebi var galiba.

Buyurun.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ TETKİK HÂKİMİ SİNAN GENÇ - Sayın Başkanım, ilk başta ben söz alamadım. 9'uncu maddede belirteceğimiz birkaç eleştiri vardı.

Eğer mevzuat çerçevesinde mümkünse 9'uncu maddeyle ilgili birkaç söylemek isteriz, mümkün değilse takdirlerinize bırakırız.

BAŞKAN – Efendim, 9'uncu madde Avrupa Birliği Uyum Komisyonu olarak daha önce yaptığımız tetkikte bizi hiç ilgilendirmeyen, bütünüyle İçişleri Bakanlığının, Emniyet Genel Müdürlüğünün, tamamen onların uhdesinde olan konular. O bakımdan, burada açıkça sordum görüşülmesini istediğimiz maddeler diye, o da çıkmadı ortaya. O bakımdan, bu görüşlerinizi İçişleri Komisyonuna saklamanızı önermek durumundayım. Yine de alakanız için çok teşekkür ediyorum.

ADALET BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ TETKİK HÂKİMİ SİNAN GENÇ - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cahit Bey...

CAHİT BAĞCI (Çorum) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben de 9'uncu maddeye ilişkin görüşlerimi İçişleri Komisyonunda dile getireceğim yani burada, konuya ilişkin görüşlerim var ama İçişleri Komisyonuna bir üye olarak katılıp ifade edeceğimi belirtmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Efendim, maddeler üzerindeki görüşmeler tamamlanmış bulunuyor.

Görüşüğümüz maddeleri ve tasarının bütününe oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, tasarı kabul edilmiştir, hayırlı olmasını temenni ediyorum. Bunun bir ilk, başlangıç olmasını diliyorum ve devamının gelmesini diliyorum.

Kapanma Saati: 12.54